

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ NAZİRLƏR KABİNETİ

Q Ə R A R

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 13 may tarixli 187 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Əlilliyin müəyyən olunması meyarları”nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 13 may tarixli 187 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 5, maddə 549) ilə təsdiq edilmiş “Əlilliyin müəyyən olunması meyarları”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. “Akronimlər” hissəsində iyirmi birinci abzasın sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və həmin hissəyə aşağıdakı məzmununda iyirmi ikinci abzas əlavə edilsin:

“**YFS** – yumaqçıq filtrasiya sürəti.”.

2. “Əlilliyin müəyyən olunması meyarları”na Əlavə - “Orqanizmin funksiyalarının pozulmasının faiz göstəricisi və müddəti” üzrə:

2.1. 1-ci hissə üzrə:

2.1.1. 1.1.1-ci, 1.1.1.3-cü, 1.1.4-cü, 1.1.4.1-ci, 1.1.5.2-ci, 1.1.6.3-cü və 1.1.7.2-ci yarımbəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

1.1.1.	emfizema	J43		
	digər xroniki obstruktiv ağciyər xəstəliyi	J44		
	bronxoektaziya xəstəliyi	J47		
	xarici amillərin təsirindən yaranan ağciyər xəstəlikləri	J60-J70		
	əsasən interstisial toxumanı zədələyən digər respirator xəstəliklər	J80-J84		

	aşağı tənəffüs yollarının irinli və nekrotik halları	J85-J86		
	tənəffüs sistemi orqanlarının digər xəstəlikləri	J95-J99		
	tənəffüs orqanlarının anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q30-Q34		
1.1.1.3.	ağır forma, davamlı residivləşən gedişat, daimi ağır tənəffüs sistemi xəstəlikləri, hiperkapniya, xroniki respirator hipoksemiya, xroniki respirator alkaloz, III dərəcəli xroniki tənəffüs çatışmazlığı və ya IIB və III dərəcəli xroniki ağciyər-ürək çatışmazlığı ilə		85-100	müddətsiz
1.1.4.	ağciyər sarkoidozu	D86.0		
	limfa düyünlərinin sarkoidozu	D86.1		
	limfa düyünlərinin sarkoidozu ilə birgə müşahidə olunan ağciyər sarkoidozu	D86.2		
	digər dəqiqləşdirilmiş və kombine olunmuş lokalizasiyalı sarkoidoz	D86.8		
1.1.4.1.	tənəffüs orqanlarının funksiyasının mülayim dərəcə pozuntusu - ağciyər sarkoidozu (və ya) limfa düyünləri sarkoidozu ilə II dərəcə ağciyər sarkoidozu, fəal mərhələ, I dərəcə tənəffüs çatışmazlığı ilə		40-60	2 il
1.1.5.2.	ağır dərəcəli klinik təzahür, IIB-III dərəcəli xroniki tənəffüs çatışmazlığı ilə, fəsadlaşmalar və (və ya) digər orqanların kombine edilmiş zədələnmələri ilə		65-80	2 il
1.1.6.3.	multirezistent və ya çoxsaylı dərmanlara davamlı (MDR) vərəm (infiltrasiya, dağılma, yayılma mərhələsi, VMB+ və ya VMB-)		85	2 il

1.1.7.2.	II-III dərəcə xroniki ağciyər-ürək çatışmazlığı ilə müşayiət olunan tənəffüs orqanlarının vərəminin və dəqiqləşdirilməmiş vərəmin gecikmiş fəsadları (bronxoektaziya, fibroz, fibrozlu-ocacılı, bulloz-distrofik, kalsinatlar, plevropnevmoskleroz, sirroz, cərrahi müdaxilə nəticələri)		85-100	müddətsiz
----------	--	--	--------	-----------

2.1.2. 1.1.1.1-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda nöqtəli vergül işarəsi vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və həmin yarımbəndə ikinci halda “çatışmazlığı” sözündən sonra “ilə” sözü əlavə edilsin;

2.1.3. 1.1.1.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda nöqtəli vergül işarəsi “və ya” sözləri ilə əvəz olunsun və həmin yarımbəndə ikinci halda “çatışmazlığı” sözündən sonra “ilə” sözü əlavə edilsin;

2.1.4. aşağıdakı məzmununda 1.1.1.4-cü, 1.1.3.4-cü, 1.1.4.1-1-ci və 1.1.7.1-1-ci yarımbəndlər əlavə edilsin:

1.1.1.4.	18 yaşınadək şəxslərdə tənəffüs çatışmazlığı olmadan (əməliyyatdan əvvəlki hal)		40	2 il
----------	---	--	----	------

1.1.3.4.	bir ağciyərin olmaması		50	müddətsiz
----------	------------------------	--	----	-----------

1.1.4.1-1.	tənəffüs orqanlarının funksiyasının əhəmiyyətli dərəcə pozuntusu - ağciyər sarkoidozu (və ya) limfa düyünləri sarkoidozu ilə III dərəcə ağciyər sarkoidozu, fəal mərhələ, II dərəcə tənəffüs çatışmazlığı ilə		65-80	5 il
1.1.7.1-1.	IIB-III dərəcə xroniki tənəffüs çatışmazlığı ilə müşayiət olunan tənəffüs orqanlarının vərəminin və dəqiqləşdirilməmiş vərəmin gecikmiş fəsadları (bronxoek-		65-80	2 il

	taziya, fibroz, fibrozlu-ocaqlı, bulloz distrofik, kalsinatlar, plevropnevmoskleroz, sirroz, cərrahi müdaxilə nəticələri)			
--	---	--	--	--

2.1.5. 1.1.2-ci yarımbəndin ikinci-beşinci abzasları, 1.1.9-cu, 1.1.9.1-1.1.9.3-cü yarımbəndlər ləğv edilsin;

2.1.6. 1.1.2.2-ci və 1.1.2.3-cü yarımbəndlərin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda ikinci halda “və” sözü “və ya” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.1.7. 1.1.3-cü yarımbəndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	ağciyərin qazanılma olmaması (və ya hissəsinin)	Z90.2		
--	---	-------	--	--

2.1.8. 1.1.4.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütunundan “(III)” rəqəmi çıxarılsın;

2.1.9. 1.1.5.1-ci və 1.1.6.1-ci yarımbəndlərin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “I-II” rəqəmləri “I-IIA” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.1.10. 1.1.6.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “II-III” rəqəmləri “IIB-III” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.1.11. 1.1.6.4-cü yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “AÜÇ II-III dərəcə” sözləri “II-III dərəcə xroniki ağciyər-ürək çatışmazlığı ilə” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.1.12. 1.1.7.1-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “II” rəqəmi “I-IIA” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.1.13. 1.1.8-ci yarım bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü abzaslar əlavə edilsin:

	miliar vərəm	A19		
	tənəffüs orqanlarının vərəmi və dəqiqləşdirilməmiş vərəmin uzaq nəticələri	B90.9		

2.2. 2-ci hissə üzrə:

2.2.1. 2.1-ci, 2.2-ci, 2.5-ci və 2.9-cu bəndlər, 2.6.1.1-2.6.1.3-cü, 2.6.2.1-ci və 2.7.1-ci yarım bəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

2.1.	Qan təzyiqinin yüksək olması ilə səciyyələnən xəstəliklər	I10-I15		
	Serebrovaskulyar xəstəliklər	I60-I69		
	Qiymətləndirmə			
2.1.1.	arterial hipertenziya I-III dərəcə, hipertoniya xəstəliyi III mərhələ, hədəf orqanların funksiyalarının mülayim pozulması (zədələnməsi) ilə		35-60	1 il
2.1.2.	arterial hipertenziya I-III dərəcə, hipertoniya xəstəliyi III mərhələ, hədəf orqanların funksiyalarının ciddi pozulması (zədələnməsi) ilə		65-80	2 il
2.1.3.	arterial hipertenziya I-III dərəcə, hipertoniya xəstəliyi III mərhələ, hədəf orqanların funksiyalarının ağır pozulması (zədələnməsi) ilə		85-100	müddətsiz

2.2.	Ürəyin işemik xəstəliyi	I20 - I25		
	Qiymətləndirmə			
2.2.1.	ÜDS-nin mülayim disfunksiyası: stenokardiya və ya ağrısız işemiya FS III (50 Vatt və ya 2-3,9 METs); XÜÇ IIA mərhələ olduqda. Miokardın revaskulyarizasiyası mümkün olmadıqda		35-60	1 il
2.2.2.	ÜDS-nin ciddi disfunksiyası: stenokardiya və ya ağrısız işemiya, FS III (50 Vatt və ya 2-3,9 METs); XÜÇ IIB mərhələ		65-80	2 il

	olduqda. Miokardın revaskulyarizasiyası mümkün olmadıqda			
2.2.3.	ÜDS-nin ağır və davamlı disfunksiyası: stenokardiya və ya ağrısız işemiya, FS IV (25 Vatt və ya 1,1-1,9 METs); XÜÇ III mərhələ olduqda. Miokardın revaskulyarizasiyası mümkün olmadıqda		85-100	müddətsiz
2.5.	Ağciyər-ürək çatışmazlığının digər formaları	127		
	Qiymətləndirmə			
2.5.1.	effektiv spesifik terapiya fonunda orqanizmin funksiyalarının orta dərəcəli pozulmaları (mülayim disfunksiyaları): ağciyər hipertenziyası FS II		35-60	1 il
2.5.2.	effektiv spesifik terapiya fonunda orqanizmin funksiyalarının əhəmiyyətli pozulmaları (ciddi disfunksiyaları): ağciyər hipertenziyası FS III		65-80	2 il
2.5.3.	effektiv spesifik terapiya fonunda orqanizmin funksiyalarının ağır və davamlı disfunksiyaları: ağciyər hipertenziyası FS IV		85-100	müddətsiz

2.6.1.1.	IIB dərəcəli işemiya, seqmentar okklüziya və ya stenozun (65%-dən çox) mövcudluğu ilə, ABI 0,75-0,50 aralığında olduqda		35-60	1 il
2.6.1.2.	III dərəcəli işemiya, ABI 0,50-dən az olduqda və ya cərrahi revaskularizasiyadan sonra davamlı distal blokun mövcudluğu, ətrafın məhdud trofik pozuntuları (xora, nekroz) və qan dövrəni dekompensasiyası ilə		65-80	2 il
2.6.1.3.	ikiterəfli trofik pozuntular da daxil olmaqla III və ya IV dərəcə işemiya, ABI 0,25-dən az olduqda cərrahi müdaxilə üçün əks-göstərişlərin mövcudluğu və		90-100	müddətsiz

	ya aşağı ətrafın müxtəlif səviyyədə aputasiyası, digər ətrafda III və ya IV dərəcə işemiya			
2.6.2.1.	kliniki təzahürlərin mövcudluğu ilə aortanın və (və ya) çanağın iri arteriyalarının “böyük” anevrizmaları (5 sm-dən çox), cərrahi müalicəyə tibbi əks-göstərişlərin olması və ya “Böyük” anevrizmaların rezeksiyasından, aortanın və çanağın iri arteriyalarının protezləşdirilməsindən və ya stent qreftlərin implantasiyasından sonrakı vəziyyət, qan dövranı subkompensasiyası ilə; baş və boyun nahiyələrinin iri ölçülü, üzü eybəcərləşdirən, cərrahi müalicəyə əks-göstərişin olması		35-60	2 il
2.7.1.	hər iki aşağı ətrafda IIB venoz çatışmazlığı və ya bir aşağı ətrafda trofik xora olan xroniki venoz xəstəliyi və ya xroniki venoz xəstəliklərinin beynəlxalq təsnifatının (CEAP sistemi) 4-5-ci sinif klinik təzahürlərinə uyğun gələn, hər iki ətrafda əhəmiyyətli miqdarda ifrazat olmayan xoralı qüsurlar və ya trofik pozuntuları olan; xoralı olmayan, statodinamik funksiyaların orta dərəcədə (mülayim) pozulması ilə xroniki venoz xəstəliklərinin beynəlxalq təsnifatının (CEAP sistemi) 4-5-ci siniflərinə uyğun gələn hər iki ətrafda zədələnmə		35-60	2 il
2.9.	Xroniki revmatik xəstəlikləri	105 - 109		
	Digər ürək xəstəlikləri	130 - 152		
	Qiymətləndirmə			

2.9.1.	ürəyin qapağının (və ya qapaqlarının), ağciyər arteriyası qapağının revmatik və qeyri-revmatik xəstəlikləri, iltihabi aktivlik əlamətləri olan miokardit, endokardit və ya perikardit, ÜDS-nin funksiyasının mülayim pozulması ilə: FS III (50 Vatt və ya 2-3,9 METs), XÜÇ IIA mərhələ, ağciyər hipertenziyası 2-ci dərəcə, 2-ci dərəcə ürək aritmiyası (Laun-Volf təsnifatı üzrə), sol mədəciyin atım fraksiyasının azalması		35-60	2 il
2.9.2.	ürəyin qapağının (və ya qapaqlarının), ağciyər arteriyası qapağının revmatik və qeyri-revmatik xəstəlikləri, iltihabi aktivlik əlamətləri olan miokardit, endokardit və ya perikardit, ÜDS-nin funksiyasının ciddi pozulması ilə: FS III (50 Vatt və ya 2-3,9 METs), XÜÇ IIB mərhələ, ağciyər hipertenziyası 2-3-cü dərəcə, 3-cü dərəcə ürək aritmiyası (Laun-Volf təsnifatı üzrə), sol mədəciyin atım fraksiyasının azalması		65-80	2 il
2.9.3.	ürəyin qapağının (və ya qapaqlarının), ağciyər arteriyası qapağının revmatik və qeyri-revmatik xəstəlikləri, iltihabi aktivlik əlamətləri olan miokardit, endokardit və ya perikardit, ÜDS-nin funksiyasının ağır və davamlı pozulması ilə: FS IV (25 Vatt və ya 1,1-1,9 METs), XÜÇ III mərhələ, ağciyər hipertenziyası 3-cü dərəcə, 4-5-ci dərəcə ürək aritmiyası (Laun-Volf təsnifatı üzrə), sol mədəciyin atım fraksiyasının 30%-dən az olması		85-100	müddətsiz

2.2.2. 2.3-cü bəndin birinci abzası ləğv edilsin və həmin bəndin on birinci abzası aşağıdakı redaksiyada verilsin:

	Süni ürək ritmi aparıcısının olması	Z95.0		
--	-------------------------------------	-------	--	--

2.2.3. 2.3.1-ci yarım bəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununa “XÜÇ IIA mərhələ” sözlərindən əvvəl “FS III,” sözləri əlavə edilsin;

2.2.4. 2.3.2-ci yarım bəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununa “XÜÇ IIB mərhələ” sözlərindən əvvəl “FS III,” sözləri əlavə edilsin;

2.2.5. 2.3.3-cü yarım bəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununa “XÜÇ III mərhələ” sözlərindən əvvəl “FS IV,” sözləri əlavə edilsin;

2.2.6. aşağıdakı məzmununda 2.3.4-cü, 2.3.5-ci, 2.4.4-cü yarım bəndlər və 2.10-cu bənd əlavə edilsin:

2.3.4.	ürək ritminin süni tənzimləyicisi qoyulduğu hallarda ürək qüsurları və ya miokarda baş vermiş dərin dəyişikliklər		80	müddətsiz
2.3.5.	ürək ritminin süni tənzimləyicisi qoyulduğu hallarda		50	müddətsiz

2.4.4.	miokarda yad cismin olması		80	müddətsiz
--------	----------------------------	--	----	-----------

2.10.	Qan dövranı sisteminin anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q20-Q28		
	Qiymətləndirmə			
2.10.1.	18 yaşınadək şəxslərdə XÜÇ I mərhələ və ya cüzi hipoksemiya ilə fəsadlaşmış anadangəlmə qüsurlar		50	2 il
2.10.2.	18 yaşınadək şəxslərdə XÜÇ II mərhələ və ya nəzərəçarpan		70	2 il

	hipoksemiya ilə fəsadlaşmış anadangəlmə qüsurlar			
2.10.3.	18 yaşınadək şəxslərdə XÜÇ III mərhələ və ya əhəmiyyətli dərəcədə nəzərəçarpan hipoksemiya ilə fəsadlaşmış anadangəlmə qüsurlar		90	2 il

2.2.7. 2.4-cü bəndə aşağıdakı məzmununda üçüncü abzas əlavə edilsin:

	Yumşaq toxumalarda qalmış yad cisim	M79.5		
--	-------------------------------------	-------	--	--

2.2.8. 2.6-cı bəndin “XBT-10 (kod)” sütunundan “I70-I79” sözləri çıxarılsın;

2.2.9. 2.6.1-ci yarımbəndə aşağıdakı məzmununda üçüncü abzas əlavə edilsin:

	arteriyaların tromboz və emboliyası	I74		
--	-------------------------------------	-----	--	--

2.2.10. 2.6.2-ci yarımbəndə aşağıdakı məzmununda üçüncü-səkkizinci abzaslar əlavə edilsin:

	arteriya və arteriolların digər zədələnmələri	I77		
	kapilyarların xəstəlikləri	I78		
	digər rubrikalarda təsnif olunmuş xəstəliklərdə arteriyaların, arteriaların və kapilyarların zədələnmələri	I79		
	periferik damar sisteminin digər anadangəlmə anomaliyaları	Q27		
	qan-damar sisteminin digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q28		
	bədən dəqiqləşdirilməmiş nahiyəsinin qan damarının (damarlarının) travması	T14.5		

2.2.11. 2.6.2.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “/ və ya” sözləri “(və ya)” sözləri ilə və nöqtəli vergül işarəsi “və ya” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2.12. 2.7-ci bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci-beşinci abzaslar əlavə edilsin:

	Periferik damar sisteminin digər anadangəlmə anomaliyaları	Q27		
	Qan-damar sisteminin digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q28		
	Bədənin dəqiqləşdirilməmiş nahiyəsinin qan damarının (damarlarının) travması	T14.5		
	Aşağı ətraf venalarının varikoz genəlməsi	I83		

2.2.13. 2.8-ci bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü abzaslar əlavə edilsin:

	Filyariatoz	B74		
	İrsi limfedema	Q82.0		

2.2.14. 2.8.1-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “hər iki ətraflarda” sözləri “iki ətrafda” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2.15. 2.8.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “hər iki aşağı” sözləri “iki” sözü ilə əvəz edilsin;

2.3. 3-cü hissə üzrə:

2.3.1. 3.1.1-ci yarımbəndə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü abzaslar əlavə edilsin:

	damağın yarığı (qurd ağızı)	Q35		
	dodağın və damağın yarığı (qurd ağızı dovşan dodaqla)	Q37		

2.3.2. 3.1.1.2-ci və 3.1.1.3-cü yarımbəndlərin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi” sütununda “40” rəqəmləri “50” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.3.3. 3.3-cü bənd, 3.1.1.6-cı, 3.2.1.1-ci, 3.2.2.1-ci, 3.2.2.2-ci, 3.2.3.1-ci, 3.2.3.2-ci, 3.2.4.1-ci, 3.2.4.2-ci, 3.2.5-ci, 3.2.5.1-ci, 3.2.5.2-ci, 3.4.1.1-ci, 3.4.1.2-ci, 3.6.1-ci, 3.6.2.1-ci və 3.6.2.2-ci yarımbəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

3.1.1.6.	müalicənin başa çatmasına qədər (əməliyyatdan bir il sonra) və ya müalicə (əməliyyat) olunmamış çənə yarığı olmadan damağın tam yarığı, dodağın və damağın tam yarığı ilə müşahidə olunan hal		35	2 il
3.2.1.1.	həzm funksiyasının mülayim pozulması ilə - qida qəbulunun çətinləşməsi, II dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-17,5) və anemiya ilə müşahidə olunan hal, nadir baş verən aspirasiyalarla		35-60	1 il
3.2.2.1.	həzm funksiyasının mülayim pozulması ilə - qida qəbulunun pozulması (qida həcmnin məhdudlaşması, qida qəbulu vaxtının uzanması), II dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-17,5) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		40-60	1 il
3.2.2.2.	həzm funksiyasının təzahür edən (nəzərəçarpan) pozulması ilə - qida qəbulunun pozulması, III dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-dan az) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		65-80	2 il
3.2.3.1.	həzm funksiyasının mülayim pozulması ilə - qida qəbulunun pozulması (qida həcmnin məhdudlaşması, qida qəbulu vaxtının uzanması), II dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-17,5) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		40-60	müddətsiz
3.2.3.2.	həzm funksiyasının təzahür edən pozulması ilə - qida qəbulunun pozulması, III dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-dan az) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		65-80	müddətsiz

3.2.4.1.	həzm funksiyasının mülayim pozulması - xəstəliyin orta ağır forması, xroniki təkrarlanan, bir ildən az müddətdə residivləşən xora, II dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-17,5) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		35-60	1 il
3.2.4.2.	həzm funksiyasının təzahür edən pozulması - xəstəliyin ağır forması, xroniki təkrarlanan xora, ildə 2-3 dəfə kəskinləşmələrlə (məsələn, mədə keçidinin stenozu), III dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-dan az) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		65-80	2 il

3.2.5.	mədənin və mədə hissəsinin qazanılma olmaması	Z90.3		
	həzm orqanlarının başqa rubrikalarda təsnif olunmayan, tibbi prosedurlardan sonra baş verən pozuntuları	K91		
	həzm orqanlarının digər xəstəlikləri	K92		
	qastrostomanın olması	Z93.1		
	Qiyətləndirmə			
3.2.5.1.	mədənin hissəvi rezeksiyası və ya total qastroektamiya əməliyyatından sonra həzm funksiyasının mülayim pozulması - orta dərəcəli əməliyyat olunmuş mədə sindromlu qastroenteroanastomoz (dempinq sindrom və ya gətirici bağırsağ ilgəyi sindromu), nazik bağırsağın residivləşən xoraları, II dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-17,5) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		35-60	1 il
3.2.5.2.	mədənin total qastroektamiya əməliyyatından sonra həzm funksiyasının təzahür edən (ağır) dərəcədə pozulması - ağır dərəcəli əməliyyat olunmuş		65-80	2 il

	mədə sindromlu gastroentero-anastomoz (dempinq sindrom və ya gətirici bağırsağ ilgəyi sindromu), nazik bağırsağın residivləşən xoraları, III dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-dan az) və anemiya ilə müşahidə olunan hal			
--	--	--	--	--

3.3.	Qeyri-infeksion enterit və kolit	K50-K52		
	Seliakiya	K90.0		
	Qiymətləndirmə			
3.3.1.	həzm funksiyasının mülayim pozulması - xəstəliklərin orta ağır təzahürü, tez-tez ishal (gündə 4-6 dəfə), II dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-17,5) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		35-60	2 il
3.3.2.	həzm funksiyasının qabarıq pozulması - xəstəliklərin ağır təzahürü, tez-tez gündəlik ishal (gündə 7-10 dəfə, o cümlədən gecə), qabarıq dərəcəli anemiya, III dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-dan az) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		65-80	2 il

3.4.1.1.	həzm funksiyasının mülayim pozulması - orta ağır təzahür, tez-tez ishal (gündə 4-6 dəfə), II dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-17,5) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		35-60	2 il
3.4.1.2.	həzm funksiyasının qabarıq pozulması - ağır təzahür, tez-tez gündəlik ishal (gündə 7-10 dəfə, o cümlədən gecə), qabarıq dərəcəli anemiya, III dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-dan az) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		65-80	müddətsiz
3.6.1.	qaraciyərin, öd kisəsinin və öd axacaqlarının anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q44		

	həzm orqanlarının digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q45		
3.6.2.1.	orta ağır gedişli, ildə 4-5 dəfəyə qədər kəskinləşmələr, həzm sisteminin funksiyasının mülayim pozulması II dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-17,5) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		35-60	2 il
3.6.2.2.	ağır gedişat, tez-tez kəskinləşmələr ildə 6-7 dəfə, həzm sisteminin funksiyasının aşkar pozuntusu, III dərəcə zülal-enerji çatışmazlığı (BKİ 16,0-dan az) və anemiya ilə müşahidə olunan hal		65-80	2 il

2.3.4. 3.1.2-ci yarıməndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	dilin, ağızın və udlağın digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q38		
--	--	-----	--	--

2.3.5. aşağıdakı məzmununda 3.1.2.2-ci, 3.2.5.3-cü, 3.4.1.3-3.4.1.7-ci yarıməndlər əlavə edilsin:

3.1.2.2.	dilin olmaması		65	müddətsiz
3.2.5.3.	16 yaşınadək şəxslərdə cərrahi əməliyyatdan sonra uzunmüddətli sağalma və reabilitasiya müalicəsi tələb olunan hallar		40	2 il
3.4.1.3.	ileostoma və ya kolostomanın olması		80	1 il
3.4.1.4.	bərpası mümkün olmayan (imkansız) ileostoma və ya kolostomanın olması		80	müddətsiz
3.4.1.5.	anal sfinkterin çatışmazlığı, III dərəcə		80	2 il
3.4.1.6.	fistulun mövcudluğu		50	1 il

3.4.1.7.	berpası mümkün olmayan və ya cərrahi müalicəsinə tibbi əks-göstəriş olan fistulun mövcudluğu		65	müddətsiz
----------	--	--	----	-----------

2.3.6. 3.2.1-ci yarımbəndə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü abzaslar əlavə edilsin:

	qida borusunun anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q39		
	həzm traktının yuxarı hissəsinin digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q40		

2.3.7. 3.2.3-cü yarımbəndə aşağıdakı məzmununda üçüncü abzas əlavə edilsin:

	həzm traktının yuxarı hissəsinin digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q40		
--	--	-----	--	--

2.3.8. 3.4.1-ci yarımbəndə aşağıdakı məzmununda üçüncü-doqquzuncu abzaslar əlavə edilsin:

	nəcisi saxlaya bilməmək	R15		
	kolostomiya və ya enterostomiyadan sonra yaranan dis-funksiya	K91.4		
	ileostomanın olması	Z93.2		
	kolostomanın olması	Z93.3		
	nazik bağırsağın anadangəlmə olmaması, atreziyası və stenozu	Q41		
	yoğun bağırsağın anadangəlmə olmaması, atreziyası və stenozu	Q42		
	bağırsağın digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q43		

2.3.9. 3.5.1-ci yarımbəndin üçüncü, dördüncü və altıncı-səkkizinci abzasları, 3.7.1-ci yarımbəndin birinci-dördüncü abzasları ləğv edilsin;

2.3.10. 3.5.2-ci yarımbəndin üçüncü abzası aşağıdakı redaksiyada verilsin:

	qaraciyərin toksiki zədələnməsi	K71		
--	---------------------------------	-----	--	--

2.3.11. 3.7.1.1-ci və 3.7.1.2-ci yarımbəndlərin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda birinci abzasdan nöqtəli vergül işarəsi çıxarılsın, ikinci və üçüncü abzaslar ləğv edilsin;

2.4. 4-cü hissə üzrə:

2.4.1. 4.1.1-ci, 4.1.1.1-4.1.1.4-cü, 4.1.2.1-ci, 4.1.3.1-ci, 4.1.3.4-cü və 4.1.4.2-ci yarımbəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

4.1.1.	xroniki nefritik sindrom	N03		
	nefrotik sindrom	N04		
	digər rubrikalarda təsnif olunan xəstəliklər zamanı yumaqçıq zədələnmələri	N08*		
	böyrəklərin tubulointerstisial xəstəlikləri	N10-N16		
	XBX	N18		
	dəqiqləşdirilməmiş böyrək çatışmazlığı	N19		
	böyrəyin kistoz xəstəliyi	Q61		
	böyrəyin digər anadangəlmə anomaliyaları	Q63		
	amiloidoz	E85		
	Qiymətləndirmə			
4.1.1.1.	XBX II mərhələ (XBÇ I mərhələ qanda kreatinin səviyyəsi 123-176 mkmol/l aralığında) (18 yaşınadək şəxslərdə YFS 89-60 ml/dəq/1,73m ²)		40	1 il
4.1.1.2.	XBX III mərhələ (XBÇ II mərhələ qanda kreatinin səviyyəsi 177-352 mkmol/l aralığında) (18 yaşınadək şəxslərdə YFS 59-30 ml/dəq/1,73m ²)		65-80	2 il
4.1.1.3.	XBX IV mərhələ (XBÇ III mərhələ qanda kreatinin səviyyəsi 352-528 mkmol/l aralığında) (18 yaşınadək şəxslərdə YFS 29-15ml/dəq/1,73m ²)		85-90	müddətsiz
4.1.1.4.	XBÇ V mərhələ, terminal mərhələ, (qanda kreatinin səviyyəsi 528 mkmol/l-dən çox) (18		95-100	müddətsiz

	yaşınadək şəxslərdə YFS 15ml/dəq/1,73m ² -dən az)			
4.1.2.1.	XBÇ V mərhələ, terminal mərhələ (qanda kreatinin səviyyəsi 528 mkmol/l-dən çox), proqramlı hemodializ		95-100	müddətsiz
4.1.3.1.	nefrektomiya nəticəsində və ya anadangəlmə bir böyrəyin olmaması, XBÇ I mərhələ		50	müddətsiz
4.1.3.4.	tək böyrəyin zədələnməsi, XBÇ V mərhələ, terminal mərhələ		100	müddətsiz
4.1.4.2.	böyrək köçürülməsindən 2 il sonra, funksional vəziyyətindən asılı olaraq		70-80	müddətsiz

2.4.2. 4.1.2-ci yarımbəndin birinci və ikinci abzasları, 4.1.3-cü yarımbəndin üçüncü və dördüncü abzasları, 4.2.2-ci yarımbəndin ikinci-doqquzuncu abzasları ləğv edilsin;

2.4.3. 4.1.6-cı yarımbəndə aşağıdakı məzmununda səkkizinci və doqquzuncu abzaslar əlavə edilsin:

	böyrək ləyənin keçiriciliyinin anadangəlmə pozuntusu və sidik axarının anadangəlmə anomaliyaları	Q62		
	sidik sisteminin digər anadangəlmə anomaliyaları	Q64		

2.4.4. 4.1.6.1-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununa “kateterdən” sözündən əvvəl “müşayiət edən fəsadlaşmalar olmadan” sözləri əlavə edilsin və həmin yarımbənddən “müşayiət edən fəsadlaşmalar olmadan;” sözləri çıxarılsın;

2.4.5. 4.1.6.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda nöqtəli vergül işarəsi vergül işarəsi ilə əvəz edilsin;

2.4.6. aşağıdakı məzmununda 4.1.6.3-cü yarımbənd və 4.3-cü bənd əlavə edilsin:

4.1.6.3.	sistostomanın olması və ya sidik traktının süni dəliyinin olması		80	1 il
4.3.	Sidik cinsiyyət orqanlarının vərəminin uzaq nəticələri	B90.1		
	Qiymətləndirmə			
4.3.1.	vərəmin müalicədən sonrakı gecikmiş əlamətləri, zədələnmiş orqan və sistemlərin funksiyalarının mülayim dərəcədə geridönməz pozulması		35-60	1 il
4.3.2.	vərəmin müalicədən sonrakı gecikmiş əlamətləri, zədələnmiş orqan və sistemlərin funksiyalarının təzahür edən dərəcədə geridönməz pozulması		65-80	2 il
4.3.3.	vərəmin müalicədən sonrakı gecikmiş əlamətləri, zədələnmiş orqan və sistemlərin funksiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə geridönməz pozulması		85-100	müddətsiz

2.4.7. 4.1.7.2-ci yarımbəndin "Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri" sütununda "əhəmiyyətli dərəcədə" sözləri "ağır" sözü ilə əvəz edilsin;

2.4.8. 4.1.7.2-ci yarımbənd 4.1.7.3-cü yarımbənd hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda 4.1.7.2-ci yarımbənd əlavə edilsin:

4.1.7.2.	ifrazetmə funksiyasının ciddi pozulması - sidik saxlamamanın ağır dərəcəsi (8 saat ərzində 600 ml və daha çox), sidik ifrazı çəğirirşinin və sidiyin kanaldan keçmə hissənin olmaması, sistometriya zamanı detruzorun hipotoniyası zamanı sidik kisəsinin həcmi 500-600 ml, qalıq sidik 400 ml-ə qədər, detruzorun hipertoniyası zamanı həcmi 20-30 ml		65-80	2 il
----------	--	--	-------	------

2.4.9. 4.1.8.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “edilməsi imkanı ilə” sözləri “edilməsinin mümkün olması zamanı” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5. 5-ci hissə üzrə:

2.5.1. 5.1.1-ci yarımbəndin birinci-beşinci, yeddinci-doqquzuncu, on ikinci və on üçüncü abzasları, 5.2.2.4-cü yarımbənd və 5.3.1-ci yarımbəndin ikinci-yeddinci, doqquzuncu-on beşinci, on yeddinci-iyirmi üçüncü abzasları ləğv edilsin;

2.5.2. 5.1.1.1-5.1.1.3-cü yarımbəndlər “Orqanizmin funksiyalarının pozulması müddəti” sütununda “müddətsiz” söz “2 il” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.3. aşağıdakı məzmununda 5.1.1-1-ci, 5.1.1-1.1–5.1.1-1.3-cü, 5.1.5.3-cü, 5.1.7-ci, 5.1.7.1-5.1.7.3-cü yarımbəndlər əlavə edilsin:

5.1.1-1.	talassemiya	D56		
	orağabənzər hüceyrə pozuntuları	D57		
	digər irsi hemolitik anemiyalar	D58		
	digər aplastik anemiyalar	D61		
	Qiymətləndirmə			
5.1.1-1.1.	qanəmələgəlmə funksiyasının mülayim pozulması ilə, tələb olunanda dövri qan köçürmələrə		35-60	müddətsiz
5.1.1-1.2.	qanəmələgəlmə funksiyasının qabarıq nəzərəçarpan və ya ağır pozulması ilə, tez-tez (hər ay) qanköçürməyə ehtiyacla		65-80	müddətsiz
5.1.1-1.3.	qanəmələgəlmə funksiyasının əhəmiyyətli dərəcədə təzahür edən pozulması ilə, uzunmüddətli, tez-tez (ayda bir neçə dəfə) qanköçürməyə ehtiyacla		85-100	müddətsiz
5.1.5.3.	qanın laxtalanma funksiyasının ağır dərəcədə pozulması - ağır forma, tez-tez (ildə 5-6 dəfə) stasionar şəraitdə		85-100	müddətsiz

	qarşısının alınmasını tələb edən qanaxma halları, hemofiliya zamanı defisitli laxtalanma amilinin fəallıq dərəcəsi 1%-dən az, oynaqlara və (və ya) daxili orqanlara ildə 4 dəfə və daha çox qansızma			
--	--	--	--	--

5.1.7.	allergik purpura	D69.0		
	idiopatik trombositopenik purpura	D69.3		
	ikincili trombositopeniya	D69.5		
	dəqiqləşdirilməmiş trombositopeniya	D69.6		
	Qiymətləndirmə			
5.1.7.1.	qanın laxtalanma funksiyasının mülayim pozulması - orta ağır forma, nadir baş verən qanaxmalarla (ildə 3 dəfədən çox olmayaraq)		40-60	2 il
5.1.7.2.	qanın laxtalanma funksiyasının təzahür edən pozulması - ağır forma, tez-tez (ildə 3-4 dəfə) stasionar şəraitdə qarşısının alınmasını tələb edən qanaxma halları		70-80	2 il
5.1.7.3.	qanın laxtalanma funksiyasının əhəmiyyətli dərəcədə təzahür edən pozulması - ağır forma, qanaxmalara meyilli (həyat üçün təhlükəli qəfil qanaxmalar)		90-100	2 il

2.5.4. 5.1.4.1-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “vaxtaşırı” sözü “dövri” sözü ilə əvəz edilsin;

2.5.5. 5.1.6-cı, 5.2.2.1-5.2.2.3-cü yarımbəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

5.1.6.	laxtalanmanın digər pozuntuları	D68		
	trombositlərin keyfiyyət qüsurları	D69.1		

	digər qeyri-trombositopenik purpura	D69.2		
	digər birincili trombositopeniyalar	D69.4		
	digər dəqiqləşdirilmiş hemorragik vəziyyətlər	D69.8		
	dəqiqləşdirilməmiş hemorragik vəziyyət	D69.9		

5.2.2.1.	<p>İİÇV-infeksiya. Persistedici generalizə olunmuş limfadenopatiya. ikincili xəstəliklər mərhələsi (mərhələ 2):</p> <ul style="list-style-type: none"> - izah olunmayan arıqlama (çəkinin 5-10% itirilməsi); - ağız boşluğunun tüklü leykoplakiası; - anqulyarxeylit; - onixomikozlar; - papulyoz - (düynülü) qaşınan səpgi; - residivləşən aftoz stomatit (son 6 ay ərzində iki dəfə və ya daha çox); - seboreya dermatiti; - tənəffüs yollarının residivləşən infeksiyaları (istənilən 6 ay ərzində iki dəfə və ya daha çox sinusit, orta qulaq otiti, bronxit, faringit və ya traxeit halı); - kəmərləyici dəmrov; - təkrarlanan faringitlər, sinusitlər, proqressivləşmə mərhələsi (əməyin ağırlığının və xüsusiyyətlərinin nəzərə alınması ilə) 		35-60	müddətsiz
5.2.2.2.	<p>İİÇV-infeksiya. Dərin zədələnmə xarakterli ikincili xəstəliklər mərhələsi (mərhələ 3):</p> <ul style="list-style-type: none"> - normal bədən kütləsinin 10-15%-nin itirilməsi, izah olunmayan ishal və ya hərərət 1 aydan çox; - ağciyər vərəmi; - ağız boşluğun kandidozu; 		65-80	müddətsiz

	<ul style="list-style-type: none"> - hematoloji pozuntular: izah olunmayan anemiya, neytropeniya, trombositopeniya; - ağır bakterial infeksiyalar (məsələn, pnevmoniya, plevranın empiyeması, piomiozit, sümük və oynaqların infeksiyası, meningit, bakteriemiya); - daxili orqanların təkrarlanan və ya davamlı virus, bakterial, göbələk, protozoal zədələnmələri; - kəskin xoralı-nekrotik stomatit, gingivit və ya periodontit 			
5.2.2.3.	<p>İİÇV-infeksiya. Ağır, həyata təhlükə yaradan ikincili (opportunistik) xəstəliklər mərhələsi (mərhələ 4):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaxeziya; - sadə Herpes virusu törədən infeksiyalar: daxili üzvlərin zədələnməsi ilə və ya dəri və selikli qişaların xronik xorası (1 aydan artıq persiste edən); - qida borusu və ya aşağı tənəffüs yollarının kandidozu; - sitomeqaloviruslu retinit, kolit, ezofagit; - disseminə olunmuş göbələk infeksiyaları (məsələn, kandidoz, koksidiomikoz, histoplazmoz); - leyşmanioz-visseral (disseminə olunmuş); - İİÇV ensefalopatiyası; - progressivləşən multifokal leykoensefalopatiya; - toksoplazmoz; - mərkəzi sinir sisteminin zədələnməsi, retinit; - kriptokokkoz - ağciyərdən kənar (meningit daxil olmaqla); - xronik kriptosporidioz (1 aydan artıq diareya); 		85-100	müddətsiz

	<ul style="list-style-type: none"> - xronik izosporiaz (1 aydan artıq çəkən hərərət); - generalizə olunmuş bakterial virus, göbələk və parazitar xəstəliklər; - pnevmosistpnevmoniya; - qida borusu, bronxların, ağciyərin kandidozu; - residivləşən ağır və ya rentgenoloji olaraq təsdiqlənmiş bakterial pnevmoniya (il ərzində iki dəfə və ya daha çox); - ağciyərdən kənar vərəm; - atipikmikobakteriozlar; - müxtəlif etiologiyalı mərkəzi sinir sisteminin zədələnmələri 			
--	--	--	--	--

2.6. 6-cı hissə üzrə:

2.6.1. 6.1-ci və 6.10-cu bəndlər, 6.2.2-ci yarım bənd, 6.3.1-ci yarım bəndin ikinci abzası, 6.3.1.1-ci, 6.6.1.1-ci, 6.6.2.1-6.6.2.3-cü, 6.6.3.3-cü, 6.7.1-ci və 6.7.3-cü yarım bəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

6.1.	Başın travmaları	S02-S09		
	Baş və boynun açıq yaraları	T01.0		
	Baş və boyun nahiyəsinin sınıqları	T02.0		
	Baş beynin və kəllə sinirlərinin, onurğa beynin və boyun səviyyəsində digər sinirlər ilə müştərək travmaları	T06.0		
	Başın travmalarının nəticələri	T90		
	Yumşaq toxumalarda qalmış yad cisim	M79.5		
	Anensefaliya və buna oxşar inkişaf qüsurları	Q00		
	Ensefalosele	Q01		
	Mikrosefaliya	Q02		
	Anadangəlmə hidrosefaliya	Q03		
	Beynin digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q04		
	Spina bifida	Q05		
	Onurğa beynin digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q06		

	Sinir sisteminin digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q07		
	Kəllə və üz sümüklərinin digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q75		
	Vegetativ (avtonom) sinir sisteminin pozuntuları	G90		
	Hidrosefaliya	G91		
	Toksiki ensefalopatiya	G92		
	Qiymətləndirmə			
6.1.1.	ümumi beynin mülayim pozuntuları ilə baş beynin əzilməsi, kontuziyası		40-60	1 il
6.1.2.	ümumi beynin təzahür edən pozuntuları ilə baş beynin əzilməsi, kontuziyası		65-80	2 il
6.1.3.	baş beynin əzilməsi, kontuziyası		35	1 il
6.1.4.	psixi təzahür edən pozuntularla baş beynin əzilməsi, kontuziyası		65-80	2 il
6.1.5.	vegeto-damar mülayim pozuntuları ilə baş beynin əzilməsi, kontuziyası		40	1 il
6.1.6.	vegeto-damar təzahür edən pozuntuları ilə baş beynin əzilməsi, kontuziyası tez-tez baş verən paroksizmal vəziyyətlərlə (gündəlik tutmalar) və (və ya) ümumi vəziyyətə təzahür edən təsirlə		50-60	2 il
6.1.7.	beyin maddəsində yad cismin olması		80	müddətsiz
6.1.8.	ventrikuloperitoneal şuntlama		50	2 il
6.1.9.	anadangəlmə inkişaf qüsurlarının ağır formalarında		90	müddətsiz
6.1.10.	müvazinətin və koordinasiyanın pozulması, vestibulopatiya ilə nəticələnən mərkəzi sinir sisteminin üzvi mənşəli zədələnməsi (posttravmatik, damar, degenerativ-distrofik)			
	Hentinqton xəstəliyi	G10		
	irsi ataksiya	G11		
	sinir və sümük-əzələ sistemində aid olan simptomlar və nişanələr	R25-R29		

	Qiymətləndirmə			
6.1.10.1.	başgicəllənmə, koordinasiyanın və tarazlığın, iradi motorikanın mülayim pozuntusu, piramid çatışmazlıq əlamətləri, o cümlədən yürüşün və durmanın pozuntuları		35-60	1 il
6.1.10.2.	başgicəllənmə, koordinasiyanın və tarazlığın, iradi motorikanın əhəmiyyətli pozuntusu, piramid çatışmazlıq əlamətləri, o cümlədən yürüşün və durmanın pozuntuları		65-80	2 il
6.1.10.3.	başgicəllənmə, koordinasiyanın və tarazlığın, iradi motorikanın ağır dərəcədə pozuntusu, piramid çatışmazlıq əlamətləri, o cümlədən yürüşün və sərbəst durmanın itirilməsi		85-100	müddətsiz
6.2.2.	koqnitiv funksiyanın, eləcə də kortikal funksiyaların pozulması ilə müşahidə olunan sinir sistemi xəstəlikləri (nitq və səs (afaziya, apraksiya, aqnoziya formasında) pozuntuları ilə)	R47-R48		
	spinal əzələ atrofiyası və oxşar sindromlar	G12		
6.3.1.1.	orta dərəcəli əzələ zəifliyi (əzələ gücünün 3-4 bala qədər azalması, 4-7 sm-lik əzələ hipotrofiyası, yuxarı və aşağı ətraf oynaqlarında aktiv hərəkətlərin amplitudasının çiyin oynağında 35-40 dərəcəyə, dirsəkdə 30-45 dərəcəyə, mil-bilək oynağında 30-40 dərəcəyə, bud-çanaq oynağında 15-20 dərəcəyə, diz oynağında 16-20 dərəcəyə, aşıq-baldırda 14-18 dərəcəyə qədər məhdudlaşması, xırda cisimlərin tutulmasının çətinləşməsi (böyük barmağın distal		35-60	2 il

	falanqasının 4-cü barmağın əsasına qədər çatması, barmaqların yumruğa yığılmasının məhdudlaşması – barmaqların distal falanqalarının ovuca 1-2 sm çatmaması) ilə), mülayim statodinamik pozuntular			
6.6.1.1.	ümumən hərəkətin mülayim pozulması, dönmə zamanı tarazlığın pozulması (Hoehn və Yahr şkalası üzrə xəstəliyin III mərhələsi)		40-60	2 il
6.6.2.1.	bədənin fizioloji vəziyyətini dəyişdirən, hərəkətlərin ardıcılığını və məqsədyönlülüyünü pozan mülayim fokal və generalizə olunmuş hiperkinezlər, əhəmiyyətsiz və ya mülayim psixi pozuntuların olması ilə		35-60	1 il
6.6.2.2.	tarazlığın (koordinasiyanın), hərəkətlərin ardıcılığının və məqsədyönlülüyünün təzahür edən pozuntusuna səbəb olan fokal və generalizə olunmuş hiperkinezlər, mülayim və əhəmiyyətli psixi pozuntuların olması ilə		65-80	2 il
6.6.2.3.	dərman müalicəsinə tabe olmayan, fiksə olunmuş patoloji bədən vəziyyəyinin yaranmasına səbəb olan qabarıq generalizə olunmuş hiperkinezlər, qabarıq (ağır) təzahür edən psixi pozuntuların olması ilə		85-100	müddətsiz
6.6.3.3.	əhəmiyyətli təzahür edən tetraparez, paraplegiya və ya aşağı ətrafların və yuxarı ətrafın əhəmiyyətli təzahür edən paraparezi - çanaq orqanlarının (sidik kisəsi və düz bağırsağ) funksiyalarının təzahür edən		90	müddətsiz

	dərəcədə pozuntusu ilə onurğa sütununun boyun, döş, bel və ya büzdüm səviyyəsində hissəvi zədələnmələri			
6.7.1.	epilepsiya seyrək tutmalarla (ayda iki dəfədən az olmamaqla) təzahür edən, həyat fəaliyyətinin əsas sferalarına adaptasiyanın çətinləşməsi ilə nəticələnən orta dərəcəli psixopatoloji simptomatika (18 yaşınadək şəxslərdə psixopatoloji simptomatika müşahidə edilmədən)		35-60	1 il
6.7.3.	epilepsiya, tez-tez təkrarlanan (ayda azı 4 dəfə) tutmalarla, yaxud ayda 2-3 kobud disforiya halları aşağıdakılarla nəticələnən: ayda bir dəfə huşun tutqunlaşması, yaxud huşun xüsusi halları, 2 ayda 1 dəfə epileptik status, epileptik tutma seriyası və həyat fəaliyyətinin əsas sferalarında dezadaptasiya ilə nəticələnən ağır psixopatoloji simptomatika və şəxsiyyət pozulmaları (18 yaşınadək şəxslərdə şəxsiyyət pozulmaları nəzərə alınmır)		65-80	2 il
6.10.	Aşağı ətrafın periferik sinir sisteminin zədələnmələri, o cümlədən travmatik (tam anatomik cırılma)			
	Bud-çanaq oynağı və bud səviyyəsində sinirlərin travması	S74		
	Baldır səviyyəsində sinirlərin travması	S84		
	Aşıq-baldır oynağı və ayaq səviyyəsində sinirlərin travması	S94		
	Bel-oma kələfinin zədələnməsi	G54.1		
	Qiymətləndirmə			

6.10.1.	bel-oma kələfinin zədələnməsi		40-60	1 il
6.10.2.	bud siniri		40	1 il
6.10.3.	oturaq siniri		40-50	1 il
6.10.4.	bir aşağı ətrafın tam iflici		60	müddətsiz

2.6.2. 6.2.1-ci yarımbəndin ikinci və üçüncü abzasları, 6.6.3.4-cü və 6.7.2-ci yarımbəndlər ləğv edilsin;

2.6.3. 6.2.1.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “təzahür edən” sözləri “əhəmiyyətli” sözü ilə əvəz edilsin;

2.6.4. 6.2.1.3-cü yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “əhəmiyyətli təzahür edən” sözləri “ağır dərəcədə” sözləri ilə, “durmanın pozuntuları” sözləri “sərbəst durmanın itirilməsi” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6.5. 6.3.1.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “2 bala” sözləri “2-3 bala” sözləri ilə, nöqtəli vergül işarəsi vergül işarəsi ilə əvəz edilsin;

2.6.6. 6.4.1.1-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda üçüncü abzasdan “assimetrik” sözü çıxarılsın;

2.6.7. 6.4.3.1-ci və 6.4.3.2-ci yarımbəndlər müvafiq olaraq 6.4.3.3-cü və 6.4.3.4-cü yarımbəndlər hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda 6.4.3.1-ci və 6.4.3.2-ci yarımbəndlər əlavə edilsin:

6.4.3.1.	mülayim distonik hücumlar, hiperkinezlər, nitq qüsuru, yüngül dərəcəli qavrama və dərkətmə qabiliyyətinin enməsi		40-60	2 il
6.4.3.2.	əhəmiyyətli distonik hücumlar, hiperkinezlər, nitq qüsuru, orta dərəcəli qavrama və dərkətmə qabiliyyətinin enməsi		70-80	müddətsiz

2.6.8. 6.4.5.1-ci və 6.4.5.2-ci yarımbəndlər müvafiq olaraq 6.4.5.3-cü və 6.4.5.4-cü yarımbəndlər hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda 6.4.5.1-ci və 6.4.5.2-ci yarımbəndlər əlavə edilsin:

6.4.5.1.	nataraz və əlaqələndirilməmiş yerləş, statik ataksiyaya görə oynaqalarda artıq açılma ilə mülayim əzələ hipotoniyası; iradi və xırda motorika mülayim pozulması, kiçik və dəqiq hərəkətlərin icrasının çətinliyi; statodinamik, dil və nitq funksiyalarının mülayim dərəcədə pozuntusu		40-60	2 il
6.4.5.2.	nataraz və əlaqələndirilməmiş yerləş, statik ataksiyaya görə oynaqalarda artıq açılma ilə əhəmiyyətli əzələ hipotoniyası; iradi və xırda motorika əhəmiyyətli pozulması, kiçik və dəqiq hərəkətlərin icrasının çətinliyi; statodinamik, dil və nitq funksiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə pozuntusu		70-80	müddətsiz

2.6.9. 6.6.1.2-ci və 6.6.1.3-cü yarımbəndlərin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “Xen-Yar” sözləri “Hoehn və Yahr” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6.10. 6.6.3-cü yarımbəndə aşağıdakı məzmununda altıncı-səkkizinci abzaslar əlavə edilsin:

	boyun şöbəsinin fəqərəarası disklərinin zədələnməsi	M50		
	digər şöbələrin fəqərəarası disklərinin zədələnmələri	M51		
	onurğa beyninin digər xəstəlikləri	G95		

2.6.11. 6.6.3.1-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda birinci halda “cüzü” sözü “mülayim” sözü ilə əvəz edilsin;

2.6.12. 6.6.3.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri”

sütununda “hər iki ayağın mülayim” sözləri “aşağı ətrafların təzahür edən” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6.13. 6.6.3.5-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “hər iki ayağın” sözləri “aşağı ətrafların” sözləri ilə, “əlin” sözü “yuxarı ətrafın” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6.14. 6.6.3.6-cı yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “ayağın” sözü “aşağı ətrafların” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6.15. 6.8-ci bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci-dördüncü abzaslar əlavə edilsin:

	İrsi və idiopatik nevropatiya	G60		
	İltihabi polinevropatiya	G61		
	Digər polinevropatiyalar	G62		

2.6.16. 6.8.1-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “olması” sözü “olmaması” sözü ilə əvəz edilsin;

2.6.17. 6.8.4-cü yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununa ikinci halda “təzahür edən” sözlərindən əvvəl “ağır dərəcədə” sözləri əlavə edilsin;

2.6.18. 6.9-cu bəndin dördüncü-altıncı abzasları ləğv olunsun və aşağıdakı məzmununda dördüncü abzas əlavə edilsin:

	Bazu kələfinin zədələnməsi	G54.0		
--	----------------------------	-------	--	--

2.6.19. aşağıdakı məzmununda 6.11-ci bənd əlavə edilsin:

6.11.	Mərkəzi sinir sistemi vərəminin uzaq nəticələri	B90.0		
	Qiymətləndirmə			
6.11.1.	vərəmin müalicədən sonrakı gecikmiş əlamətləri, zədələnmiş orqan və sistemlərin funksiyalarının mülayim dərəcədə geridönməz pozulması		35-60	1 il
6.11.2.	vərəmin müalicədən sonrakı gecikmiş əlamətləri, zədələnmiş		65-80	2 il

	orqan və sistemlərin funksiyalarının təzahür edən dərəcədə geridönməz pozulması			
6.11.3.	vərəmin müalicədən sonrakı gecikmiş əlamətləri, zədələnmiş orqan və sistemlərin funksiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə geridönməz pozulması		85-100	müddətsiz

2.7. 7-ci hissə üzrə:

2.7.1. 7.2-ci bənd, 7.3.1.1-ci, 7.6.2-ci və 7.7.1-ci yarımbəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

7.2.	Əqli gerilik	F70-F73		
Qeydlər.				
Əqli gerilik zamanı psixi funksiyaların təzahür dərəcəsinin kəmiyyətə qiymətləndirilməsi zamanı aşağıdakılar nəzərə alınır:				
- anadangəlmə və ya erkən neyronal inkişaf əlaqəli olub əqli geriliyə səbəb olan (genetik xəstəliklər, hamiləlik və doğuş zamanı patologiyalar, infeksiyalar, intoksikasiyalar, prenatal və ya postnatal dövrdə beynin digər zədələnmələri, həmçinin digər səbəblər);				
- IQ qiymətləndirilməsi əsasında müəyyən edilən intellektual funksiyaların pozulması dərəcəsi;				
- əsas həyat fəaliyyəti sahələrində adaptasiya səviyyəsi.				
Yanaşı davranış pozuntularının olması və təzahür dərəcəsi (məsələn, hiperaktivlik, impulsivlik, aqressiya).				
	Qiymətləndirmə			
7.2.1.	yüngül dərəcəli əqli gerilik IQ 50-69: davamlı psixopatoloji pozuntular olduqda: orta dərəcədə astenik, affektiv, psixopatik təzahürlər, nadir epileptiform paroksizmlər, somatopsixik infantilizm, əlavə somatik və nevroloji patologiyalar, şəxsiyyət dəyişiklikləri		35-60	müddətsiz
7.2.2.	orta dərəcəli əqli gerilik IQ 35-49: adi şərtlərlə təhsil ala və ya işləyə bilməməsi, ətrafdakı-larla adaptasiya və qarşılıqlı əlaqə zamanı nəzərəcar-pacaq çətinliklər yaşanması,		65-80	müddətsiz

	əksər tələbatların ödənilməsi üçün kənar şəxslərin köməyinə ehtiyacın olması			
7.2.3.	ağır dərəcəli əqli gerilik İQ 20-34: özünəxidmət, verbal əlaqə, sadə gündəlik vəzifələri yerinə yetirə bilməməsi və daimi qayğıya ehtiyacın olması		85-90	müddətsiz
7.2.4.	dərin əqli gerilik İQ <20: heç bir ünsiyyət formasını, minimal şəxsi gigiyenani yerinə yetirə bilməməsi və daimi müşahidə və digər şəxslərin qayğısı olmadan yaşamanın qeyri-mümkünlüyü		95-100	müddətsiz
7.2.5.	8 yaşına qədər şəxslərdə İQ test aparılmadan: prenatal və ya postnatal dövrdə beynin zədələnmələri, fiziki və ya psixi inkişafdan geri qalma, motor ləngimə və ya motor natarazlıq		80	5 il

7.3.1.1.	şizofreniya, natamam remissiya, epizodik gediş sabit defisit (çatışmazlıq) ilə, psixotik epizodlar arasında artması müşahidə edilməyən davamlı neqativ simptomatikanın formalaşması, bütövlükdə sərbəst yaşamaq bacarığı fonunda bəzi hallarda kənar şəxsin köməyinə ehtiyacın olması		35-60	5 il
7.6.2.	baş beynin zədələnməsi və disfunksiyası və ya somatik xəstəliklə bağlı digər psixi pozuntular	F06		

	üzvi mənşəli şəxsiyyət pozuntusu	F07.0		
	postensefalit sindromu	F07.1		
	postkontuzion sindrom	F07.2		
	baş beynin xəstəliyi, travması və disfunksiyası nəticəsində yaranan digər üzvi mənşəli şəxsiyyət və davranış pozuntuları	F07.8		

7.7.1.	spesifik şəxsiyyət pozuntuları	F60		
	fəlakət keçirdikdən sonra şəxsiyyətin davamlı dəyişikliyi	F62.0		
	psixi xəstəlikdən sonra şəxsiyyətin davamlı dəyişikliyi	F62.1		

2.7.2. 7.3.1-ci yarımbəndin ikinci-altıncı abzasları, 7.5.1-ci yarımbəndin birinci-üçüncü, doqquzuncu və onuncu abzasları, 7.6.2-ci yarımbəndə dair qeyd ləğv edilsin;

2.7.3. 7.6.1.1-ci və 7.6.1.2-ci yarımbəndlər müvafiq olaraq 7.6.1.2-ci və 7.6.1.3-cü yarımbəndlər hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda 7.6.1.1-ci yarımbənd əlavə edilsin:

7.6.1.1.	yüngül təzahür dərəcəsi (MMSE- 23-20) unutqanlıq, vaxtı izləyə bilməmək, tanış yerlərdə itmək		35-60	2 il
----------	--	--	-------	------

2.7.4. 7.6.1.2-ci yarımbəndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi” sütununda “35-80” rəqəmləri “65-80” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.7.5. aşağıdakı məzmununda 7.8-ci bənd əlavə edilsin:

7.8.	Başqa rubrikalarda təsnif olunmayan xromosom anomaliyaları	Q90-Q96		
	Qiymətləndirmə			
7.8.1.	həyat fəaliyyətinin pozulması və sosial dezadaptasiyaya səbəb olmuş, anadangəlmə və ya irsi		65-80	müddətsiz

	xəstəlik və sindromlar, yüngül və orta dərəcəli əqli gerilik İQ 35-69			
7.8.2.	həyat fəaliyyətinin pozulması, özünə-xidmət, sadə gündəlik vəzifələri yerinə yetirə bilməməsi və daimi qayğıya ehtiyacın olması, ağır dərəcəli əqli gerilik İQ 20-34		85-100	müddətsiz
7.8.3.	8 yaşına qədər uşaqlarda İQ test aparılmadan anadangəlmə və ya irsi xəstəlik, fiziki və ya psixi inkişafdan geri qalma		80	5 il

2.8. 8-ci hissə üzrə:

2.8.1. 8.1-ci bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci-səkkizinci abzaslar əlavə edilsin:

	Göz qapağının, göz yaşı aparatının və göz yuvasının anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q10		
	Anoftalm, mikroftalm və makroftalm	Q11		
	Büllurun anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q12		
	Gözün ön seqmentinin anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q13		
	Gözün arxa seqmentinin anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q14		
	Gözün digər anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q15		
	Baş və ya boynun bir hissəsinin qazanılma olmaması	Z90.0		

2.8.2. aşağıdakı məzmununda 8.1.7-ci yarımbənd əlavə edilsin:

8.1.7.	bir gözün olmaması və ya əməli korluğu (görmə itiliyi)		65-80	müddətsiz
--------	--	--	-------	-----------

	0,04-0), digər gözdə korreksiya ilə 0,1-dən aşağı			
--	---	--	--	--

2.9. 9-cu hissə üzrə:

2.9.1. 9.1-ci bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	Qulağın eşitmə pozuntusu törədən anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q16		
--	--	-----	--	--

2.9.2. 9.1.3-cü yarımbəndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması müddəti” sütununda “1 il” sözləri “5 il” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.9.3. 9.1.6-cı yarımbəndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi” sütununda “80” rəqəmləri “85” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.10. 10-cu hissə üzrə:

2.10.1. 10.1-ci bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	Baş və ya boynun bir hissəsinin qazanılma olmaması	Z90.0		
--	--	-------	--	--

2.10.2. 10.1.1-ci, 10.1.2-ci yarımbəndlər və 10.2-ci bənd ləğv edilsin;

2.10.3. 10.3-cü bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

10.3.	Nitqə və səsə aid olan simptomlar və nişanələr	R47-R49		
	Qiymətləndirmə			
10.3.1.	təzahür edən və əhəmiyyətli təzahür edən artikulyasiya pozuntusu (praktiki başa düşülməyən nitqlə)		40	müddətsiz
10.3.2.	artikulyasiya qabiliyyətinin olmaması		50	müddətsiz
10.3.3.	əhəmiyyətli təzahür edən xırıltı ilə səsin əmələgəlmə funksiyasının pozulması (yalnız pıçıldama mümkündür, praktiki anlaşılmayan nitq)		50	2 il

2.11. 11-ci hissə üzrə:

2.11.1. 11.1.1-ci yarım bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	digər endokrin vəzilərinin anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q89.2		
--	--	-------	--	--

2.11.2. 11.1.3.1-ci və 11.1.3.2-ci yarım bəndlərin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “udlağın” sözü “qırtlağın” sözü ilə əvəz edilsin;

2.11.3. 11.2.1.1-ci, 11.2.8.1-ci, 11.2.8.2-ci, 11.2.9.4–11.2.9.6-cı və 11.4.5.1-ci yarım bəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

11.2.1.1.	18 yaşınadək şəxslərdə birinci tip şəkərli diabet (ağırlaşmalar olmadan)		65	5 il
-----------	--	--	----	------

11.2.8.1.	bir pəncənin xroniki residivləşən xorali çatışmazlığı		50	müddətsiz
-----------	---	--	----	-----------

11.2.8.2.	hər iki pəncənin xroniki residivləşən xorali çatışmazlığı		70	müddətsiz
-----------	---	--	----	-----------

11.2.9.4.	bir ətrafın bud (və ya baldır) səviyyəsində amputasiyası, digər ətrafda osteoartropatiya, XAÇ II mərhələ		90	müddətsiz
-----------	--	--	----	-----------

11.2.9.5.	hər iki pəncənin amputasiyası, protezləşməyə göstəriş olduqda		80	müddətsiz
-----------	---	--	----	-----------

11.2.9.6.	protezləşmənin mümkün olmadığı halda, hər iki ətrafın bud (və ya baldır) səviyyəsində amputasiyası		90-100	müddətsiz
-----------	--	--	--------	-----------

11.4.5.1.	nefrogen qeyri-şəkərli diabet, müalicəyə rezistent olduğu üçün davamlı dekompensasiya ilə		60	müddətsiz
-----------	---	--	----	-----------

2.11.4. 11.2.2-ci yarım bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	diabetik nefropatiya	N08.3*		
--	----------------------	--------	--	--

2.11.5. 11.2.2.1-ci, 11.2.2.2-ci və 11.2.2.3-cü yarım bəndlər müvafiq olaraq 11.2.2.2-ci, 11.2.2.3-cü və 11.2.2.4-cü yarım bəndlər hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda 11.2.2.1-ci yarım bənd əlavə edilsin:

11.2.2.1.	diabetik nefropatiya, protei-nuriya mərhələsi, XBÇ II mərhələ, XBÇ I mərhələ		35-60	2 il
-----------	--	--	-------	------

2.11.6. 11.2.2.2-ci yarım bəndin "Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri" sütununda "IIIB-IV" sözləri "III" rəqəmi ilə əvəz edilsin;

2.11.7. 11.2.2.3-cü yarım bəndin "Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri" sütununda "V" rəqəmi "IV" rəqəmi ilə əvəz edilsin;

2.11.8. 11.2.2.4-cü yarım bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

11.2.2.4.	diabetik nefropatiya, XBÇ V mərhələ, terminal mərhələ, adekvat effektiv əvəzedici terapiyanın aparılmaması (aparılması qeyri-mümkün olduğu) və ya qeyri-effektiv olduğu halda, eyni zamanda, şəkərli diabetin və (və ya) aparılan müalicənin çoxsaylı fəsadlarının olması		100	müddətsiz
-----------	---	--	-----	-----------

2.11.9. 11.2.3-cü yarım bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü abzaslar əlavə edilsin:

	diabetik katarakta	H28.0*		
	diabetik retinopatiya	H36.0*		

2.11.10. 11.2.4-cü yarım bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci-beşinci abzaslar əlavə edilsin:

	diabetik amiotrofiya	G73.0*		
	diabetik periferik neyropatiya	G99.0*		
	diabetik mononeyropatiya	G59.0*		
	diabetik polineyropatiya	G63.2*		

2.11.11. 11.2.5-ci yarım bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	diabetik periferik angiopatiya	I79.2*		
--	--------------------------------	--------	--	--

2.11.12. 11.2.5.2-ci yarım bəndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi” sütununda “70-80” rəqəmləri “80” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.11.13. 11.2.6-cı yarım bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü abzaslar əlavə edilsin:

	diabetik artropatiya	M14.2*		
	neyropatik diabetik artropatiya	M14.6*		

2.11.14. 11.2.7-ci, 11.2.7.1–11.2.7.3-cü yarım bəndlər ləğv edilsin;

2.11.15. 11.2.8-ci yarım bəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununun birinci abzasında “nefropatiya” sözü “nevropatiya” sözü ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	ətrafın qazanılma olmaması	Z89		
--	----------------------------	-----	--	--

2.11.16. 11.2.8.3-cü yarım bəndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi” sütununda “80” rəqəmləri “65-80” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.11.17. 11.2.9-cu yarım bəndə aşağıdakı məzmununda üçüncü abzas əlavə edilsin:

	ətrafın qazanılma olmaması	Z89		
--	----------------------------	-----	--	--

2.11.18. 11.4.2-ci yarım bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci-yeddinci abzaslar əlavə edilsin:

	sfinqolipid mübadiləsinin pozuntuları	E75		
	qlikozaminoqlikan mübadiləsinin pozuntuları	E76		
	onurğanın və döş qəfəsi sümüklərinin anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q76		
	onurğanın və borulu sümüklərin böyümə defekti ilə osteoxondrodisplaziya	Q77		
	digər osteoxondrodisplaziyalar	Q78		

	sümük-əzələ sisteminin başqa rubrikalarda təsnif olunmayan anadangəlmə inkişaf qüsurları	Q79		
--	--	-----	--	--

2.11.19. 11.4.2.1-ci və 11.4.6.1-ci yarımbəndlərin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması müddəti” sütununda “2 il” sözləri “müddətsiz” sözü ilə əvəz edilsin;

2.11.20. aşağıdakı məzmununda 11.4.2.3-cü yarımənd əlavə edilsin:

11.4.2.3.	sınıq müşahidə olunmadan, təzahür edən statodinamik pozuntularla		50	müddətsiz
-----------	--	--	----	-----------

2.11.21. 11.4.3-cü yarıməndə aşağıdakı məzmununda üçüncü abzas əlavə edilsin:

	qığantizm	Q87.3		
--	-----------	-------	--	--

2.11.22. 11.4.4-cü yarıməndə aşağıdakı məzmununda üçüncü abzas əlavə edilsin:

	cırtndanboyluq	Q87.1		
--	----------------	-------	--	--

2.12. 12-ci hissə üzrə:

2.12.1. 12.2.1-ci yarıməndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	bullyozepidermoliz	Q81		
--	--------------------	-----	--	--

2.12.2. 12.2.1.1-ci yarıməndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi” sütununda “40” rəqəmləri “60” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.12.3. 12.5.1-ci, 12.5.1.1-ci, 12.7.5-ci, 12.7.5.1-ci, 12.7.5.2-ci, 12.7.6-cı və 12.7.6.1-ci yarıməndlər ləğv edilsin;

2.12.4. 12.5.2.1-ci yarıməndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununa “təzahür edən” sözlərindən əvvəl “aradan qaldırılması mümkün olmayan,” sözləri əlavə edilsin;

2.12.5. 12.6.2-ci yarıməndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	üzün xarici görünüşünə daha çox təsir göstərən anadangəlmə anomaliya sindromları	Q87.0		
--	--	-------	--	--

2.12.6. 12.7.2.1-ci yarımbəndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması müddəti” sütununda “1-2 il” sözləri “müddətsiz” sözü ilə əvəz edilsin;

2.12.7. 12.7.2.2-ci yarımbəndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması müddəti” sütununda “2-5 il” sözləri “müddətsiz” sözü ilə əvəz edilsin;

2.12.8. 12.7.8-ci yarımbənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

12.7.8.	anadangəlmə anomaliyalar (inkişaf çatışmazlıqları), o cümlədən:			
	anadangəlmə ixtioz	Q80		
	bullyozepidermoliz	Q81		
	dərinin digər anadangəlmə inkışaf qüsurları	Q82		
	neyrofibromatoz	Q85.0		
	tuberoz skleroz	Q85.1		
	keratodermiya	L86*		
	digər dermatitlər	L30		

2.12.9. 12.7.8.1-ci yarımbəndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması müddəti” sütununda “2 il” sözləri “müddətsiz” sözü ilə əvəz edilsin;

2.13. 13-cü hissə üzrə:

2.13.1. 13.1.2-ci yarımbəndin “XBT-10 (kod)” sütununda “Q68.1-Q71.3” sözləri “Q68.1-Q71” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.13.2. 13.1.2.2-ci yarımbəndin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi” sütununda “60” rəqəmləri “80” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.13.3. 13.2.2-ci yarımbəndə aşağıdakı məzmununda üçüncü abzas əlavə edilsin:

	bud sümüyü başının yuvenil osteoxondrozu	M91.1		
--	--	-------	--	--

2.13.4. 13.3-cü və 13.4-cü bəndlər, 13.1.3-cü, 13.6.1-ci və 13.6.2-ci yarımbəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

13.1.3.	boynun, döş qəfəsinin, qarnın, belin aşağı hissəsinin, onurğanın bel şöbəsinin və çanağın travmaları	S10-S39		
	boyun və gövdə travmalarının nəticələri	T91		

	Yuxarı ətrafın bir neçə nahiyəsinin travmatik amputasiyası	T05.0-T05.2		
	Yuxarı və aşağı ətrafın istənilən müştərək (istənilən səviyyələrdə) travmatik amputasiyası	T05.6		
	Yuxarı ətrafın əzilməsinin və travmatik amputasiyanın nəticələri	T92.6		
	Qol, bilək və əl nahiyəsinin toxumalarının nekrozlaşan dondurması	T34.4-T34.5		
13.3.	Yuxarı ətraf qurşağı və bazunun travmatik amputasiyası	S48		
	Saidin travmatik amputasiyası	S58		
	Bilək və əlin amputasiyası	S68		
	Artrozlar	M15-M19		
	Ətrafların digər qazanılma deformatsiyaları	M21		
	Yuxarı ətrafı qısaldan defektlər	Q71		
	Oynağın ankilozu	M24.6		
	Hər iki yuxarı ətrafın (hər hansı səviyyədə) qazanılma olmaması	Z89.3		
	Qiymətləndirmə			
13.3.1.	yuxarı və aşağı ətrafın müştərək amputasiyası		100	müddətsiz
13.3.2.	yuxarı ətrafın amputasiyası bazu oynaqında bazu səviyyəsində və ya bazunun çox qısa güdülü, protezləşməyə və ya amputasiyadan 1 il sonra bərpa işlərinin (o cümlədən rekonstruktiv əməliyyata ehtiyac) aparılması üçün tibbi göstərişlərin olması ilə		80	müddətsiz
13.3.3.	yuxarı ətrafın bazu oynaqı səviyyəsində və ya dirsək oynaqından amputasiyası		70-80	müddətsiz
13.3.4.	said səviyyəsində amputasiya		70	müddətsiz
13.3.5.	biləyin amputasiyası		65	müddətsiz
13.3.6.	bilək oynaqının funksional yararsız vəziyyətdə ankilozu		60	müddətsiz
13.3.7.	ağır dərəcəli bazu oynaqının qeyri-stabilliyi, eləcə də laxlayan oynaq		65	müddətsiz

	və daimi oynaq çıxıqları və ya bazı oynaqın funksional yararsız vəziyyətdə ankilozu (kəskin kontrakturası)			
13.3.8.	bazu sümüyünün psevdartrozu: qeyri-stabil		40	1 il
13.3.9.	said sümüyünün psevdartrozu: qeyri-stabil		35	1 il
13.3.10.	funksional əlverişsiz vəziyyətdə dirsək oynaqının ankilozu (60 dərəcədən az, 150 dərəcədən çox)		40	müddətsiz
13.3.11.	hər iki dirsək oynaqının funksional əlverişsiz vəziyyətdə ankilozu (60 dərəcədən az, 150 dərəcədən çox)		70	müddətsiz
13.3.12.	laxlayan dirsək oynaqı		40	müddətsiz
13.3.13.	hər iki bilək oynaqının funksional əlverişsiz vəziyyətdə ankilozu		70	müddətsiz
13.3.14.	hər iki baş barmağın olmaması		40	müddətsiz
13.3.15.	baş barmaq daxil olmaqla, iki barmağın olmaması və ya funksional yararsız vəziyyətdə ankilozu (kəskin kontrakturası)		40	müddətsiz
13.3.16.	baş barmaq daxil olmaqla, üç barmağın olmaması və ya əlin tutma funksiyasının pozulmasına səbəb olan qüsurlu vəziyyətlər		50	müddətsiz
13.3.17.	bir əldə ardıcıl üç barmağın olmaması və ya funksional yararsız vəziyyətdə ankilozu (kəskin kontrakturası)		40	müddətsiz
13.3.18.	baş barmaq daxil olmaqla, dörd barmağın olmaması və ya funksional yararsız vəziyyətdə ankilozu (kəskin kontrakturası)		50	müddətsiz
13.3.19.	hər iki əldə əl darağı sümükləri ilə birgə II-V barmaqların olmaması		85	müddətsiz
13.3.20.	bir əldə beş barmağın olmaması və ya funksional yararsız vəziyyətdə ankilozu (kəskin kontrakturası)		50	müddətsiz
13.3.21.	on barmağın olmaması və ya funksional yararsız vəziyyətdə ankilozu (kəskin kontrakturası)		100	müddətsiz

13.4.	Hər iki aşağı ətrafın istənilən səviyyədə travmatik amputasiyası	T05.3-T05.5		
	Bud-çanaq nahiyəsi və budun toxumalarının, diz və baldır nahiyəsinin, aşıq-baldır oynağı nahiyəsinin və ayağın toxumalarının nekrozlaşan donvurması	T34.6-T34.8		
	Aşağı ətrafın dəqiqləşdirilməmiş donvurması	T35.5		
	Aşağı ətrafın əzilməsinin və travmatik amputasiyanın nəticələri	T93.6		
	Bud-çanaq oynağı və bud nahiyəsinin travmatik amputasiyası	S78		
	Baldırın travmatik amputasiyası	S88		
	Aşıq-baldır oynağı və ayaq səviyyəsində travmatik amputasiya	S98		
	Koksartroz (bud-çanaq oynağının artrozu)	M16		
	Qonartroz (diz oynağının artrozu)	M17		
	Digər artrozlar	M19		
	Ətrafların digər qazanılma deformatsiyaları	M21		
	Oynağın ankilozu	M24.6		
	Bud sümüyü başının yuvenil osteoxondrozu	M91.1		
	Pəncənin anadangəlmə deformatsiyaları	Q66		
	Budun anadangəlmə deformatsiyaları	Q65		
	Aşağı ətrafı qısaltan defektlər	Q72		
	Qiymətləndirmə			
13.4.1.	hər iki aşağı ətrafın bud nahiyəsindən amputasiyası, protezləşməyə və ya amputasiyadan ilk bir il sonra bərpa işlərinin (o cümlədən rekonstruktiv əməliyyata ehtiyac) aparılması üçün əks-tibbi göstərişlərin olması ilə		100	müddətsiz
13.4.2.	bud nahiyəsindən hər iki aşağı ətrafın amputasiyası		90-100	müddətsiz

13.4.3.	bir aşağı ətrafın bud, digərinin baldır səviyyəsində amputasiyası, protezləşməyə və ya amputasiyadan ilk 1 il sonra bərpa işlərinin (o cümlədən rekonstruktiv əməliyyata ehtiyac) aparılması üçün əks-tibbi göstərişlərin olması ilə		90-100	müddətsiz
13.4.4.	bir aşağı ətrafın bud, digərinin baldır səviyyəsində amputasiyası, protezləşmədən sonra		85	müddətsiz
13.4.5.	bir yuxarı və bir aşağı ətrafın amputasiyası, protezləşməyə və ya amputasiyadan ilk 1 il sonra bərpa işlərinin (o cümlədən rekonstruktiv əməliyyata ehtiyac) aparılması üçün əks-tibbi göstərişlərin olması ilə		90-100	müddətsiz
13.4.6.	bir yuxarı və bir aşağı ətrafın amputasiyası, protezləşmədən sonra		85	müddətsiz
13.4.7.	ətrafın bud-çanaq oynaqı səviyyəsində amputasiyası və ya budun güdülünün çox qısa olması, protezləşməyə və ya amputasiyadan ilk bir il sonra bərpa işlərinin (o cümlədən rekonstruktiv əməliyyata ehtiyac) aparılması üçün əks-tibbi göstərişlərin olması ilə		80	müddətsiz
13.4.8.	budun orta 1/3 səviyyəsində amputasiyası		70	müddətsiz
13.4.9.	budun aşağı 1/3 səviyyəsində amputasiyası, amputasiyadan 1 il sonra protezləşməyə bərpa müalicəsinə əks-göstəriş olduğu halda		70	müddətsiz
13.4.10.	güdülün və oynaqların yararlı vəziyyəti ilə ətrafın baldır səviyyəsində amputasiyası		50	müddətsiz
13.4.11.	güdülün və oynaqların yararsız vəziyyəti ilə ətrafın baldır səviyyəsində amputasiyası		60	müddətsiz
13.4.12.	hər iki aşağı ətrafın baldır səviyyəsində amputasiyası, protezləşmədən sonra		70-80	müddətsiz

13.4.13.	hər iki aşağı ətrafın baldır səviyyəsində amputasiyası, bir ətrafın funksional əlverişsiz vəziyyəti ilə		85-90	müddətsiz
13.4.14.	hər iki aşağı ətrafın baldır səviyyəsində amputasiyası, ikitərəfli protezləşməyə əlverişsiz vəziyyətdə		90-100	müddətsiz
13.4.15.	pəncənin Piroqova görə birtərəfli amputasiyası		45	müddətsiz
13.4.16.	pəncənin Piroqova görə ikitərəfli amputasiyası		75	müddətsiz
13.4.17.	pəncənin Şopar oynağı səviyyəsində ikitərəfli amputasiyası		70	müddətsiz
13.4.18.	pəncənin Şopar oynağı səviyyəsində birtərəfli amputasiyası		40	müddətsiz
13.4.19.	pəncənin Şopar oynağı səviyyəsində amputasiyası, pəncənin qüsurlu vəziyyəti ilə		40-50	müddətsiz
13.4.20.	pəncənin Şopar oynağı səviyyəsində amputasiyası, hər iki pəncənin qüsurlu vəziyyəti ilə		60	müddətsiz
13.4.21.	pəncənin Lisfrank oynağı səviyyəsində amputasiyası və ya Şarp üsulu ilə ayaq daraq sümüklərinin amputasiyası		35	müddətsiz
13.4.22.	pəncənin Lisfrank oynağı səviyyəsində amputasiyası və ya Şarp üsulu ilə ayaq daraq sümüklərinin amputasiyası, pəncənin birtərəfli qüsurlu vəziyyəti ilə		40	müddətsiz
13.4.23.	hər iki pəncənin Lisfrank oynağı səviyyəsində amputasiyası və ya Şarp üsulu ilə ayaq daraq sümüklərinin amputasiyası		65	müddətsiz
13.4.24.	hər iki bud-çanaq oynağının ankilozu		80	müddətsiz
13.4.25.	hər iki bud-çanaq oynağının hərəkətinin orta dərəcə məhdudlaşması		40	müddətsiz
13.4.26.	bud-çanaq oynağının hərəkətinin təzahür edən məhdudlaşması və ya ankilozu		50-60	müddətsiz

13.4.27.	hər iki bud-çanaq oynağının hərəkətinin təzahür edən məhdudlaşması		70-80	müddətsiz
13.4.28.	budun displaziyası (yarımçıxıq), tam immobilizasiya müddətinə		100	1 il
13.4.29.	budun displaziyası (yarımçıxıq), tam immobilizasiya müddətinin başa çatmasından sonra müalicəsinin sonuna qədər		50	1 il
13.4.30.	bud-çanaq oynağının rekonstruktiv əməliyyatdan sonrakı vəziyyəti, mülayim pozuntularla		40-50	1 il
13.4.31.	hər iki bud-çanaq oynağının rekonstruktiv əməliyyatdan sonrakı vəziyyəti, təzahür edən pozuntularla		80	2 il
13.4.32.	ayağın 4-7 sm qısalması		40	müddətsiz
13.4.33.	ayağın 7 sm-dən çox qısalması		50	müddətsiz
13.4.34.	bud sümüyünün psevdartrozu, mülayim pozuntularla		40	1 il
13.4.35.	bud sümüyünün psevdartrozu, təzahür edən pozuntularla		60	1 il
13.4.36.	diz oynağının funksional əlverişsiz vəziyyətdə ankilozu		40	müddətsiz
13.4.37.	hər iki diz oynağının funksional əlverişli vəziyyətdə ankilozu		50	müddətsiz
13.4.38.	hər iki diz oynağının funksional əlverişsiz vəziyyətdə ankilozu		70	müddətsiz
13.4.39.	pəncənin qüsurlu vəziyyətdə ankilozu		40	müddətsiz
13.4.40.	hər iki aşıq-baldır oynağının ankilozu		50	müddətsiz
13.4.41.	hər iki diz oynağı qığırdağının təzahür edən zədələnməsi (IV mərhələ qonartroz)		50	1 il
13.4.42.	bud-çanaq oynağının birtərəfli çıxığı		40	müddətsiz
13.4.43.	bud-çanaq oynağının ikiterəfli çıxığı		50	müddətsiz
13.4.44.	baldır sümüklərinin psevdartrozu: qeyri-stabil		40	1 il

13.4.45.	18 yaşınadək uşaqlarda pəncənin anadangəlmə qüsurlu vəziyyəti		40	2 il
----------	---	--	----	------

13.6.1.	kəllə sümüklərinin plastikası mümkün olmayan çatışmazlıqları (3 sm ² və daha çox) və ya kəllə sümüyünün plastikası mümkün olan geniş (30 sm ² -dən artıq) qüsuru		40	müddətsiz
13.6.2.	üzün (kəllə sümüyünün) eybəcər-ləşmə ilə nəticələnən sümük və dəri strukturlarının həcminə və zədələnməsinə görə çatışmazlıqları		40	müddətsiz

2.13.5. aşağıdakı məzmununda 13.1.3.3-cü, 13.2.1.2-1-ci, 13.7.4-cü yarımbəndlər və 13.8-ci bənd əlavə edilsin:

13.1.3.3.	onurğanın funksiyasının ağır pozuntuları, gəzmək və oturmaq qabiliyyətinin əhəmiyyətli dərəcədə pozulması ilə		90	2 il
-----------	---	--	----	------

13.2.1.2-1.	diz oynağının birtərəfli endo- protezləşməsi		40	müddətsiz
-------------	---	--	----	-----------

13.7.4.	bədənin genişhəcmli (50% dən çox) yanığından sonrakı başın, üzün, boynun, əllərin və döş qəfəsinin aradan qaldırılma bilməyən kosmetik defektləri ilə müşahidə olunan hipertrofik çapıqları		50	müddətsiz
---------	---	--	----	-----------

13.8.	sümük və oynaq vərəminin uzaq nəticələri	B90.2		
	Qiymətləndirmə			
13.8.1.	vərəmin müalicədən sonrakı gecikmiş əlamətləri, zədələnmiş orqan və sistemlərin funksiyalarının mülayim dərəcədə pozulması		35-60	1 il

13.8.2.	vərəmin müalicədən sonrakı gecikmiş əlamətləri, zədələnmiş orqan və sistemlərin funksiyalarının təzahür edən dərəcədə pozulması		65-80	2 il
13.8.3.	vərəmin müalicədən sonrakı gecikmiş əlamətləri, zədələnmiş orqan və sistemlərin funksiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə geridönməz pozulması		85-100	müddətsiz

2.13.6. 13.1.4-cü və 13.1.4.1-ci yarıməndlər ləğv edilsin;

2.13.7. 13.2.1.1-ci və 13.2.1.3-cü yarıməndlərin "Orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi" sütununda "40" rəqəmləri "50" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.13.8. 13.5.1-ci yarıməndə aşağıdakı məzmununda on dördüncü-on doqquzuncu abzaslar əlavə edilsin:

	onurğanın anadangəlmə deformasiyaları	Q67.5		
	çökmüş döş qəfəsi	Q67.6		
	qayığabənzər döş qəfəsi	Q67.7		
	Marfan sindromu	Q87.4		
	skeletin digər dəyişiklikləri ilə müşayiət olunan inkişaf qüsuru sindromları	Q87.5		
	başqa rubrikalarda təsnif olunmayan digər dəqiqləşdirilmiş anadangəlmə inkişaf qüsuru sindromları	Q87.8		

2.13.9. 13.5.1.1–13.5.1.3-cü yarıməndlər müvafiq olaraq 13.5.1.2–13.5.1.4-cü yarıməndlər hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda 13.5.1.1-ci yarıməndə əlavə edilsin:

13.5.1.1.	nəzərəçarpan formada təzahür edən anadangəlmə inkişaf qüsurları		60	müddətsiz
-----------	---	--	----	-----------

2.13.10. 13.5.1.2-ci və 13.5.1.3-cü yarıməndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

13.5.1.2.	döş qəfəsinin deformasiyası (skolioz; kifoskolioz III-IV mərhələ), əyilmə bucağı 65°-dən çox			
-----------	--	--	--	--

	olduqda və ya onurğanın bir neçə şöbəsini əhatə edən fəqərəarası ankirozlaşma, kəskin funksiya pozuntusu ilə		50-70	müddətsiz
13.5.1.3.	onurğa sütununun hərəkətinin təzahür edən məhdudluğu: - yuxarı ətraf funksiyalarının təzahür edən pozuntusu: təzahür edən paraparez, əhəmiyyətli təzahür edən proksimal paraparez və ya proksimal paraplegiya; təzahür edən distal paraparez yuxarı ətraflarda; - aşağı ətraf funksiyalarının əhəmiyyətli pozuntusu: təzahür edən paraparez, əhəmiyyətli təzahür edən distal paraparez, distal paraplegiya və ya təzahür edən proksimal; - distal paraplegiya və ya təzahür edən proksimal paraparez aşağı ətraflarda; - sidiyin (8 saatda 600 ml və daha çox) və nəcisin (formalaşmış nəcisin) saxlanılmamasının ağır dərəcəsi		70-90	müddətsiz

2.14. 14-cü hissə üzrə:

2.14.1. 14.1-ci, 14.2-ci, 14.5-ci və 14.11-ci bəndlər, 14.3.1.1–14.3.1.3-cü, 14.3.2.1–14.3.2.3-cü, 14.4.2-ci, 14.4.2.1-ci, 14.4.2.2-ci, 14.6.1.1–14.6.1.4-cü, 14.6.2.1-ci, 14.6.2.3-cü, 14.6.3.1–14.6.3.3-cü, 14.6.3.5-ci, 14.7.3-cü, 14.8.1-ci, 14.8.1.1–14.8.1.3-cü, 14.8.2-ci, 14.8.2.1–14.8.2.3-cü, 14.8.3.1–14.8.3.3-cü, 14.8.5.1–14.8.5.3-cü, 14.8.6-cı, 14.8.6.1–14.8.6.3-cü, 14.9.1.1–14.9.1.3-cü, 14.10.1-ci, 14.10.1.1–14.10.1.3-cü, 14.10.6.2-ci yarım bəndlər aşağıdakı redaksiyada verilsin:

14.1.	Tənəffüs və döş qəfəsi orqanlarının bədxassəli yenitörəmələri			
14.1.1.	burun boşluğu, orta qulağın və əlavə ciblərin bədxassəli yenitörəməsi	C30-C31		

	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.1.1.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.1.1.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.1.1.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.1.2.	traxeyaların, bronxların və ağciyərin bədxassəli yenitörəməsi	C33-C34		
	ürək, divararalığı və plevranın bədxassəli yenitörəməsi	C38		
	tənəffüs və döş qəfəsi orqanlarının digər və dəqiq göstərilməyən lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi	C39		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.1.2.1.	I mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.1.2.2.	II-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət və ya bronxial və qida borusu fistulaları, plevra empieması formasında təzahür edən fəsadlaşmalar zamanı		65-80	2 il
14.1.2.3.	IV mərhələ residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz

14.2.	Həzm orqanlarının bədxassəli yenitörəmələri			
14.2.1.	dodaq, ağız boşluğu və udlağın bədxassəli yenitörəmələri	C00-C14		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.2.1.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.2.1.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il

14.2.1.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.2.2.	qida borusunun bədxassəli yenitörəməsi	C15		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.2.2.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.2.2.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.2.2.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.2.3.	mədənin bədxassəli yenitörəməsi	C16		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.2.3.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.2.3.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.2.3.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.2.4.	bağırsağın bədxassəli törəməsi	C17-C21		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.2.4.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.2.4.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən və ya əməliyyatdan sonrakı ilioštoma kolostoması, süni arxa keçid kimi süni dəliklərə qulluq edilməsi ehtiyacı olduğu zaman		65-80	2 il
14.2.4.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.2.5.	qaraciyərin və qaraciyər daxili öd yollarının bədxassəli yenitörəməsi	C22		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			

14.2.5.1.	I-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.2.5.2.	IV mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət, residivlərin, uzaq metastazların olduğu halda		85-100	müddətsiz
14.2.6.	öd kisəsinin, ödçuxarıcı yolların digər və dəqiqləşdirilməmiş hissələrinin bədxassəli yenitörəməsi	C23-C24		
	həzm orqanlarının digər və dəqiq göstərilməyən bədxassəli yenitörəməsi	C26		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.2.6.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.2.6.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.2.6.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.2.7.	mədəaltı vəzinin bədxassəli yenitörəməsi	C25		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.2.7.1	I-II mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		70-80	2 il
14.2.7.2	III-IV mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		100	müddətsiz
14.3.1.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		35-60	2 il
14.3.1.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət və ya I-III mərhələ, nefrektomiyadan sonrakı vəziyyət		65-80	5 il
14.3.1.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.3.2.1.	I mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		35-60	2 il

14.3.2.2.	II-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət və ya I-III mərhələ, sistostomanın olması		65-80	2 il
14.3.2.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.4.2.	onurğa beyninin, kəllə sinirlərinin və mərkəzi sinir sisteminin digər şöbələrinin bədxassəli yenitörəməsi	C72		
	periferik sinirlərin və vegetativ sinir sisteminin bədxassəli yenitörəməsi	C47		
	periton və peritonarxası sahənin bədxassəli yenitörəməsi	C48		
	birdəşdirici və yumşaq toxumaların digər növlərinin bədxassəli yenitörəməsi	C49		
	beyinciyin bədxassəli yenitörəməsi	C71.6		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.4.2.1.	cüzi funksional pozuntularla, törəmənin erkən mərhələdə spesifik müalicəsindən sonrakı vəziyyət		50	1 il
14.4.2.2.	törəmənin radikal götürülməsinə zəmanət verilmədiyi, operativ müalicə aparılmadığı, törəmə əleyhinə müalicə aparıldığı halda		80	2 il
14.5.	Qırtlağın bədxassəli yenitörəməsi	C32		
	Müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.5.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.5.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.5.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz

14.5.4.	törəmənin radikal götürülməsindən sonra orqanizmin funksiyalarının pozulması dərəcəsinin (cüzi, mülayim, təzahür edən, əhəmiyyətli təzahür edən), fəsadlaşmaların və (və ya) yanaşı gedən xəstəliklərin, residivlərin, uzaq metastazların olub olmamasından asılı olaraq		35-100	2 il
14.6.1.1.	I mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		50	2 il
14.6.1.2.	II mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		60	2 il
14.6.1.3.	III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		80	2 il
14.6.1.4.	IV mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		85-100	müddətsiz
14.6.2.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.6.2.3.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.6.3.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.6.3.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.6.3.3.	radikal götürülmədən sonra ehtiyac olduğu halda uzunmüddətli hormonal terapiya müalicəsindən sonrakı vəziyyət		60	2 il
14.6.3.5.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olduğu halda		85-100	müddətsiz
14.7.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		90-100	müddətsiz
14.8.1.	uşaqlıq boynunun bədxassəli törəməsi	C53		

	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.8.1.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.8.1.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.8.1.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.8.2.	uşaqlıq cisminin bədxassəli yenitörəməsi	C54		
	uşaqlığın dəqiqləşdirilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəməsi	C55		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.8.2.1.	I-II mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.8.2.2.	III-IV mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.8.2.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz

14.8.3.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.8.3.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.8.3.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz

14.8.5.1.	I-II mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	1 il
14.8.5.2.	III-IV mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.8.5.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.8.6.	vulvanın bədxassəli yenitörəməsi	C51		
	qadın cinsiyyət orqanlarının digər və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi	C57		

	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.8.6.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	1 il
14.8.6.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.8.6.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz

14.9.1.1.	I-II mərhələ limfatik düyünün zədələnməsi olmadan papillyar və ya follikulyar törəmənin spesifik müalicəsindən sonra		40-60	1 il
14.9.1.2.	III mərhələ limfatik düyünün zədələnməsi ilə papillyar və ya follikulyar törəmənin spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		70-80	2 il
14.9.1.3.	IV mərhələ qalxanabənzər vəzinin papillyar, follikulyar və modulyar xərçəngi, spesifik müalicədən, şüa, yod-terapiya və ya kimyaterapiya qəbulundan sonra, orqanizmin funksiyaları əhəmiyyətli pozulduqda, residiv, uzaq metastazlar olduğu zaman		85-100	müddətsiz

14.10.1.	Hoçkin limfoması (limfoqranulamotoz)	C81		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.10.1.1.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.10.1.2.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	1 il
14.10.1.3.	IV mərhələ, residivlərin və uzaq metastazların olması		90-100	müddətsiz

14.10.6.2.	ağır dərəcədə təzahür edən pozuntularla (məsələn, ağır anemiya, təzahür edən trombositemiya, dalağın böyüməsi,		85-100	müddətsiz
------------	--	--	--------	-----------

	qanaxmaya və (və ya) trombozlara meyillik)			
--	--	--	--	--

14.11.	Dərinin bədxassəli melanoması	C43		
	Dərinin digər bədxassəli yənitörəmələri	C44		
	Mezotelioma	C45		
	Kapoşi sarkoması	C46		
	Müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yənitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.11.1.	I-II mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		50-60	2 il
14.11.2.	III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		80	5 il
14.11.3.	IV mərhələ orqanizmin funksiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə pozulduğu, fəsadlaşmaların və (və ya) yanaşı gedən xəstəliklərin olduğu halda		85-100	müddətsiz

2.14.2. 14.3.1.4–14.3.1.8-ci, 14.8.1.4-cü, 14.8.4-cü, 14.8.4.1-ci, 14.8.4.2-ci, 14.10.1.4-cü, 14.10.3-cü, 14.10.3.1–14.10.3.3-cü yarım-bəndlər ləğv edilsin;

2.14.3. 14.3.1-ci yarım-bəndə aşağıdakı məzmununda üçüncü və dördüncü abzaslar əlavə edilsin:

	sidik axarının bədxassəli yənitörəməsi	C66		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yənitörəmə	C97		

2.14.4. 14.3.2-ci yarım-bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü abzaslar əlavə edilsin:

	sidik orqanlarının digər və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yənitörəməsi	C68		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yənitörəmə	C97		

2.14.5. 14.4.1-ci yarım-bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci-dördüncü abzaslar əlavə edilsin:

	göz və onun əlavə aparatının bədxassəli yənitörəməsi	C69		
--	--	-----	--	--

	beyin qişalarının bədxassəli yenitörəməsi	C70		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		

2.14.6. 14.4.1.1-ci yarım bəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “şiş” sözü “törəmə” sözü ilə əvəz edilsin;

2.14.7. 14.4.1.2-ci yarım bəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununda “operativ götürülməsindən” sözləri “müalicəsindən” sözü ilə əvəz edilsin;

2.14.8. aşağıdakı məzmununda 14.4.1.3-cü, 14.4.2.3-cü, 14.4.2.4-cü, 14.6.2.4-cü, 14.7.23-cü, 14.7.24-cü, 14.8.6.4-cü, 14.8.6.5-ci, 14.10.2.3-cü, 14.10.2.4-cü, 14.10.4.3-cü, 14.10.6.1-1-ci yarım bəndlər və 14.9-1-ci, 14.12-ci bəndlər əlavə edilsin:

14.4.1.3.	törəmənin müalicəsindən sonra orqanizmin funksiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə pozulması, yanaşı gedən xəstəliklərin, residivin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
14.4.2.3.	törəmənin müalicəsindən sonra orqanizmin funksiyalarının pozulması dərəcəsinin (cüzi, mülayim, təzahür edən, əhəmiyyətli təzahür edən), fəsadlaşmaların və (və ya) yanaşı gedən xəstəliklərin, residivin, uzaq metastazların olmasından asılı olaraq		35-100	2 il
14.4.2.4.	törəmənin müalicəsindən sonra orqanizmin funksiyalarının əhəmiyyətli dərəcədə pozulması, yanaşı gedən xəstəliklərin, residivin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz

14.6.2.4.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz
-----------	---	--	--------	-----------

14.7.23.	I-IIA mərhələ spesifik müalicədən sonra		35-60	2 il
14.7.24.	IIB-III mərhələ və ya I-III mərhələ ikitərəfli sinxron zədələnmə zamanı spesifik müalicədən sonra		65-80	2 il

14.8.6.4.	vulvanın kraurozu, daha təzahür edən dərəcə (əhəmiyyətli şikayətlər, terapevtik müalicəyə məruz qalan ikincili dəyişikliklər)		40	1 il
14.8.6.5.	vulvanın tam götürülməsi		40	2 il

14.9-1.	Digər bədxassəli törəmələr			
	Çəngələbənzər (timus) vəzinin bədxassəli yenitörəməsi	C37		
	Böyrəküstü vəzinin bədxassəli yenitörəməsi	C74		
	Digər endokrin vəzilərin və bir-birinə mənşəcə, quruluşca yaxın strukturların bədxassəli yenitörəməsi	C75		
	Digər və dəqiq göstərilməmiş lokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C76		
	Limfa düyünlərinin ikincili və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörəməsi	C77		
	Tənəffüs və həzm orqanlarının ikincili bədxassəli yenitörəməsi	C78		
	Digər lokalizasiyaların ikincili bədxassəli yenitörəməsi	C79		
	Lokalizasiyası dəqiqləşdirilməyən bədxassəli yenitörəmə	C80		
	Müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.9-1.1.	I mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		50	2 il
14.9-1.2.	II mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		60	2 il

14.9-1.3.	III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		80	2 il
14.9-1.4.	IV mərhələ, residivlərin və uzaq metastazların olması		100	müddətsiz
14.10.2.3.	müalicədən sonra tam remissiya şərti ilə orqanizmin funksiyalarının mövcud pozuntularının dərəcəindən asılı olaraq (cüzi, mülayim, təzahür edən, əhəmiyyətli təzahür edən), fəsadlaşmaların və (və ya) yanaşı gedən xəstəliklərin olmasından asılı olaraq		35-100	2 il
14.10.2.4.	residiv və uzaq metastazların olması		100	müddətsiz

14.10.4.3.	residivlərin, orqanların funksiyalarının ağır dərəcədə pozulması halında		85-100	müddətsiz
------------	--	--	--------	-----------

14.10.6.1-1.	əhəmiyyətli təzahür edən pozuntularla (əhəmiyyətli dərəcədə anemiya, trombotemiya)		65-80	2 il
--------------	--	--	-------	------

14.12.	Sümüklərin və oynaq qığırdaqlarının bədxassəli yenitörmələri	C40-C41		
	müstəqil (birincili) çoxlokalisasiyalı bədxassəli yenitörmə	C97		
	Qiymətləndirmə			
14.12.1.	I-IIA mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		40-60	2 il
14.12.2.	IIB-III mərhələ, spesifik müalicədən sonrakı vəziyyət		65-80	2 il
14.12.3.	IV mərhələ, residivlərin, uzaq metastazların olması		85-100	müddətsiz

2.14.9. 14.6.1-ci yarımbəndə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü abzaslar əlavə edilsin:

	kişi cinsiyyət orqanlarının digər dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörməsi	C63		
	müstəqil (birincili) çoxlokalisasiyalı bədxassəli yenitörmə	C97		

2.14.10. 14.6.2-ci, 14.6.3-cü, 14.8.3-cü, 14.8.5-ci, 14.9.1-ci, 14.10.4-cü, 14.10.5-ci, 14.10.7-ci yarımbəndlərə və 14.7-ci bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		
--	--	-----	--	--

2.14.11. 14.6.2.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütunundan “2-5 il” sözləri çıxarılsın;

2.14.12. 14.6.3.4-cü yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütunundan “2-5 il” sözləri çıxarılsın və həmin yarımbənddə “residivin” sözü “residivlərin” sözü ilə əvəz edilsin;

2.14.13. 14.10.2-ci yarımbəndə aşağıdakı məzmununda beşinci-yeddinci abzaslar əlavə edilsin:

	T/NK-hüceyrəli limfomanın digər dəqiqləşdirilmiş formaları	C86		
	digər immunoproliferativ xəstəliklər	C88		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörəmə	C97		

2.14.14. 14.10.2.1-ci və 14.10.4.1-ci yarımbəndlərin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması müddəti” sütununda “1 il” sözləri “2 il” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.14.15. 14.10.4.2-ci yarımbəndin “Xəstəliklərin, zədələrin və çatışmazlıqların adları, onların ağırlıq dərəcəsi, mərhələsi, orqanizmin funksiyalarının davamlı pozulmasının kliniki funksional xüsusiyyətləri” sütununa “pozulması” sözündən sonra “, patoloji sınıqlar” sözləri əlavə edilsin;

2.14.16. 14.10.5.2-ci və 14.10.7.1-ci yarımbəndlərin “Orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi” sütununda “100” rəqəmləri “85-100” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.14.17. 14.10.6-cı yarımbənddə ikinci və üçüncü abzaslar müvafiq olaraq beşinci və altıncı abzaslar hesab olunsun və həmin yarımbəndə aşağıdakı məzmununda ikinci-dördüncü abzaslar əlavə edilsin:

	dəqiqləşdirilməmiş hüceyrə tipli leykoz	C95		
	limfoid, qanyaradıcı və onlara mənşəcə, quruluşca yaxın toxumaların digər və dəqiqləşdirilməmiş bədxassəli yenitörmələri	C96		
	müstəqil (birincili) çoxlokalizasiyalı bədxassəli yenitörmə	C97		

Əli Əsədov
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, 20 iyul 2023-cü il

№ 235